Nr. 91 (15.181). Lwów, niedziela 23. kwietnia 1939. Rok LX.
Ч. 91 (15.181). Львів, неділя 23. квітня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Льгот Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
четвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (90.) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні Львівського Городського Староства) статтю п. н. „Вічне непорозуміння" від слів „також" до слів „польської держави" і від слів „де тоді місце" до слів „патріотам приємна".

Ми видали другий наклад.

—o—

15 міліярдів франків на зброєння Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. Кількагодинні наради міністрів під проводом през. Лебрена закінчилися приняттям кільканацятьох фінансових декретів, що передбачують нові тягарі на зброєння Франції. НОВІ ФІНАНСОВІ ДЕКРЕТИ, ЩО ЇХ ЗАПРОПОНУВАВ МІН. РЕНО, МАЮТЬ ДАТИ ДЕРЖАВНОМУ СКАРБОВІ ДОДАТКОВО 15 МІЛІЯРДІВ ФРАНКІВ НА ДАЛЬШІ ВБРОЄННЯ. ДЕКРЕТИ СПИРАЮТЬСЯ НА ТАКИХ ТРЬОХ ЗАСАДНИЧИХ НАПРЯМНИХ: 1) ЗБІЛЬШЕННІ ЧАСУ ПРАЦІ ДО 45 ГОДИН ТИЖНЕВО І ПОЛЕКШАХ ПРИ НАДЧИСЕЛЬНИХ ГОДИНАХ; 2) САНАЦІЇ ПУБЛИЧНИХ ФІНАНСІВ ШЛЯХОМ ДАЛЬШИХ ОЩАДНОСТЕЙ, СКРЕСЛЕННЯМ ЧИСЛЕННИХ СУБВЕНЦІЙ З ДЕРЖАВНОГО СКАРБУ, РЕДУКЦІЄЮ ДЕРЖАВНИХ УРЯДОВЦІВ ТА САНАЦІЄЮ САМОУПРАВНИХ ФІНАНСІВ; 3) ВВЕДЕННЯМ НОВОГО ПОДАТКУ Т. ЗВ. ЗБРОЄНЕВОГО ПОДАТКУ У ВИСОТІ 1% ВІД УСІХ ПЛАТЕНЬ. По закінченні наради мін. Рено виголосив у радіо промову до французького народу про нові фінансові тягарі. Мін. Рено заявив на вступі, що уряд республики домагається від громадянства нової посвяти наслідком міжнародного положення. Франція мусить бути сильна. Сила Франції є потрібна не лише самій Франції, але теж цілому світові. ПОЛІТИЧНІ ГАСЛА СПЕРТИСЯ ЛИШЕ НА КОЛЬОНІЯЛЬНУ ІМПЕРІЮ ФРАНЦІЇ ВЖЕ НЕ АКТУАЛЬНІ. ФРАНЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНА НИНІ ЗА ДОЛЮ ЕВРОПЕЙСЬКОГО МИРУ, МУСИТЬ ДОСТОСУВАТИ СВОЇ ЗБРОЄННЯ І СВОЮ ФІНАНСОВУ ПОЛІТИКУ ДО ПЕРЕГОНІВ ЗІ ЗБРОЄННЯМИ, ЩО ЇХ НАКИНУЛИ ЇЙ ТОТАЛЬНІ ДЕРЖАВИ. Далі міністр зазначив, що не думає покидати політичної лінії, що її накреслив на початку свого урядування як міністер скарбу, бо дотеперішня його політика увінчалася позитивним успіхом. Хоч Европа живе у тривозі французький франк є тепер найтрівкішою валютою Европи і до Франції далі наплuває золото. РИТМ ЗБРОЄНЬ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ З ГОДИНИ НА ГОДИНУ. ФРАНЦІЯ ТА СОЮЗНА АНГЛІЯ РІШИЛИСЬ НА НОВЕ ЗУСИЛЛЯ, ЩО БУДЕ КОШТУВАТИ ФРАНЦУЗЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО 15 МІЛІЯРДІВ ФРАНКІВ. Необхідність знайти нові 15 міліярдів франків є новим досвідом, що його накинули обставини французам. Уряд рішився теж продовжити нормальний час праці до 45 годин тижнево. Одночасно рішився признати полекші для надчисельних годин. Крім того уряд рішив звернутися до громадянства у справі нового податку. Від 1. травня — заявив міністр — будуть стягати 1% від кожної продажі, з чого дохід піде на купно літаків і гармат. Міністр закінчив покликом до французького громадянства, щоб подвоїло господарську діяльність в імя національної обоорони.

Мін. Бонне про закордонну політику Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. По закінченні засідання сенатської комісії закордонних справ, що тривало 2 і пів години, видано такий комунікат: Відповідаючи на питання, що їх раніше предложив предсідник Беранже в імени комісії та які подано у пресі мін. Бонне склав основне експозе про міжнародне положення і про закордонну політику Франції в теперішній ситуації. Мін. Бонне обговорив спершу французько-еспанські взаємини і підкреслив зусилля французького уряду, щоб привернути у всіх ділянках признані взаємини, що їх традиційно вдержували обі держави. Опісля подрібно зясував початок і ріжні фази дипльоматичних починів, що їх підняли Франція та Англія в повному порозумінні з метою запевнити безпеку і втримати мир в Европі. При цій нагоді підкреслив ще раз повну згідність поглядів та акції обох урядів: французького та англійського висловлюючи вдоволення з вислідів, до яких довела спільна акція. Опісля міністр спрецизував значіння зложених декларацій, що торкалися Польщі, Румунії і Греції. Одночасно додав, що далі йдуть оживлені розмови з ССР. і Туреччиною та висловив надію, що вони в короткому часі доведуть до гарних вислідів. Міністр підкреслив теж значіння ініціятиви през. Рузвельта з 15. квітня ц. р. і висловив вдоволення, що велика американська республика причинилася до мира, необхідного для всіх держав. Вкінці мін. Бонне обговорив заходи французького уряду, щоби ставити чоло в теперішній міжнародній ситуації зазначуючи, що вони мали чисто оборонний характер і не могли бути загрозою для нікого.

Комунікат додає, що міністр дав подрібні вияснення відповідаючи на численні запити членів комісії щодо виконання договору з 25. лютого 1939 р. з еспанським урядом, англійсько-французько-еспанських взаємин в західній частині Середземного моря і деяких справ, що торкалися Балкану і східньої частини Середземного моря.

Слухати і працювати!

Львів, 21. квітня 1939.

З правдивою приємністю, з почуттям величезної полекші та вдоволення стверджуємо, що українські настрої у краю опановані настільки, що нормальна праця у зорганізованих економічних та культурно-освітніх клітинах знову наладнана. Здебільша минулася вже і неоправдана недавнім фактичним станом річей радісна екзальтація і неоправдане пізніше надто велике пригноблення, що грозило заломанням духа, і перебільшене зацікавлення подіями широкого світа. Всі ті настрої, які відривали наших людей, зокрема наше село, від щоденних громадянських обовязків, притуплювали зрозуміння ваги „дрібних" справ, з яких складається життя, всі ті настрої, що ними ще так недавно жили українські маси — минулися вже настільки, що вони не шкодять поступові праці та не зупинюють ритму життя. Ще недавно били ми на алярм, накликували наших інтелігентів по містах і селах та інтелігентніших селян протиставитися всіми найбільш переконливими арґументами настроям зневіри та психозі політиканства, яке переступає межі здорового й потрібного зацікавлення політичними подіями. Здавалося, що треба буде довшого часу, щоб перемогти ті неґативні явища, які виринули у нас внаслідок зовнішніх подій. Але нині все триває коротше, все змінюється швидше, все життя пливе рвучкіше. І вже сьогодні ті недавні наші тривожні оклики — анахронічні, вони вже — зайві.

Переміг знову здоровий інстинкт української нації, так як перемагав завжди, коли тільки щось потрясло його нервами та вивело на якийсь час з душевної рівноваги. Зрозуміли повагу хвилини та небезпеку з такого потрясення, якщо воно мало б тривати довше, всі наші провідні громадяни, головно й у першу чергу керманичі наших господарських установ, та повели одностайно кампанію за проломання настрою дефетизму, байдужности, інерції, „невтральности" та нервового вичікування — невідомо чого і кого. У цій акції оздоровлення атмосфери неостанню ролю відіграло „Діло": з правдивим задоволенням бачили ми відгуки цієї спільної нашої акції, яка тепер закінчується повним успіхом.

Той успіх видний особливо на загальних зборах, що їх проводять тепер ріжні наші установи. Нема випадку, щоб якісь збори не вдалися через брак кворуму або через відсутність зацікавлення предметом нарад. Образ теперішніх загальних зборів наших установ та організацій безумовно інший, ніж бував раніше. Тямимо ті жалюгідні часи, коли — бувало — загальні збори наших центральних культурно-освітніх установ перетворювалися в терен заїлої кампанії „старих" і „молодих", „лівих" і „правих", коли не було зборів, на яких твереза конструктивна думка не мусіла б зводити гомеричних боїв із крилатою фразою, яка інколи переходила у рознуздану демагогію. Тямимо теж ріжні такі загальні збори, на яких не йшла боротьба за ідейний напрямок установи ані за участь у проводі, зате йшли безконечні дебати за сущі дрібниці: люди процесувалися прилюдно з немилими їм людьми, висували всякі подробиці організаційного характеру, справи, які належали до внесків і запитів на кінці нарад, розросталися до величини питань, які викликували зайві і непередбачені конфлікти, зречення, образи, перевибори вже вибраних членів управи і т. д. Під цим оглядом прийшла велика і замітна поправа. Цьогорічні весняні статутові загальні збори ріжних наших великих і малих установ та організацій відзначаються найбільшою діловитістю. Скорочені до необхідного мінімум давніші довжелезні дискусії. Люди відчувають, що нема місця ані на надзвичайно подрібну аналізу та критику, ані на особисте амбіціонерство, ані навіть на таку широку демократію, яка проявлялась би у колективному вирішуванні всіх, великих і малих, справ. Осередок відповідальности значенно пересувається з маси на одиниці, чи радше — на відповідальні провідні гурти, які користуються загальним довірям.

Очевидно, що такий стан накладає ще більшу працю і ще більшу відповідальність на тих провідних громадян. Такий стан міг би теж крити в собі зародки небезпеки, коли б тривав довго, бо міг би ослаблювати почуття колективної відповідальности в одних та викликувати нахили „диктаторства" в інших. Однак тимчасом, у таких обставинах, в яких сьогодні живемо, у тих нервових часах, коли маса швидше підлягає психозі, ніж зрівноважені окремі громадяни, в яких чинник розуму завжди стоїть понад чинником почування, — нині таке пересування тягару відповідальности — правильне і корисне. Очевидно, життя має свої вимоги і було б зле та непотрібно, коли б ми умовинами надзвичайного часу хотіли оправдувати нехіть розвязувати проблеми, які домагаються розвязки. Таких проблем чимало і всі вони достаточно важні та поважні, щоб ними займатися та їх вирішувати. І саме нинішній час найкраще сприяє їхній розвязці, бо сьогодні люди не скачуть собі взаємно до очей, вони примирніші, згідливіші. Можна і треба ці настрої використати не на те, щоб приспати ріжні справи, лише, щоб їх ділово для загального добра вирішити.

Слухати і працювати! — кинули гасло деякі наші провідні господарські діячі. Те саме гасло повинно лунати сьогодні в усіх ділянках українського життя. Послух і праця на українському відтинку — нехай будуть українською відповіддю на все, що діється довкола нас.

ік.

Французькі настрої та міркування.

(Від нашого кореспондента)

Париж, 17. квітня 1939 р.

Заява, чи пак, як тут кажуть, мировий ультимат през. Рузвельта до осі Берлін—Рим не спиняє анґлійської та французької дипльоматії вести послідовну акцію будови союзів на сході Европи та на балканському півострові. З тим застереженням — треба додати — що деякі пункти, чи радше сказати політичні обєкти не можна покищо військово оборонити, як тут твердять загально, отже вони ще „можуть дати сяку-таку нагоду тотальним державам до чергових внутрішньо-ґазетних самореклям". Ми навмисне слухали підчас Великодніх Свят багатьох французьких проповідників у паризьких костелах. Їхня тема була найчастіше „напад у велику пятницю на безборонний край Альбанію, що мав два літаки і кілька старих гармат".

Зате французькі політичні кола були радше здивовані, що сталося між васалем і фінансово залежним від Італії королем Зоґу І-им та італійським урядом? Чейже граф Чяно був рік тому свідком підчас вінчання альбанського короля та мадярської аристократки, а найкращі дарунки дістала молода пара з Риму. Італійські старшини вчили альбанське військо воєнного мистецтва, цілий край був уже фактично в італійських руках, отже навіщо була потрібна ця військова гомінка виправа? Чи внутрішній престіж Італії цього вимагав? Бо стратегічно цей край був страчений уже віддавна для західніх демократій.

Зате тут у паризьких колах зовсім явно говорять про причини колись наглої димісії давнього югославянського преміера Стояндиновича. Стояндинович і Чяно уложили були плян нового поділу балканського півострову. Французька чи пак анґлійська політична розвідка викрила в пору цей задум. Мабуть Анґлія і Франція спинили тоді катастрофу Греції та Румунії, одначе вважають, що Югославія не має тепер іншого виходу, як тільки піднести руки вгору, хоч з другого боку ситуація тієї держави сильно поправляється унаслідку внутрішньо-політичного відпруження після розмов Білгороду з хорватами. Всеж французи твердять, що „є ще місце на кількох намісників" чи там „префектів".

Нинішні телеграми звідомляють, що премієр Чемберлен зложить в найближчих днях заяву взаємної помочі між Великою Британією і Туреччиною. Туреччина має у своїх руках Дарданелі, що сполучують Велику Британію та Францію з Румунією та з СССР. Нема вже ніякого сумніву, що між Великою Британією, Францією та СССР йдуть дуже пильні військові наради.

Військовий амбасадор Франції в Еспанії маршал Петен був кілька днів у Парижі. Тут кажуть, що маршал Петен (уся французька амбасада складається з військових знавців) привіз злі і добрі вістки (беручи їх з французького становища). Отже ці злі вістки торкаються італьо-німецьких впливів на ґенерала Франка, а добрі говорять багато про внутрішню слабість переможного генерала.

Очевидна річ, що пущені у світ новини про загрозу Гібральтару ген. Франком приймають з гумором. Злучена анґльо-французька фльота без сумніву переважає злучену фльоту Німеччини та Італії. Для відзеркалення тих настроїв наведемо статтю Вінстона Черчіля, друковану кілька днів тому в одному із паризьких щоденників. Черчіль пише: „Інтерес ніколи не бреше". Це фраза, що мала такий успіх у XVIII-ому століттї і яку так часто повторював князь Марльбору. Італійські інтереси потерплять великі втрати, коли Італія вестиме на Середземному Морі війну з Францією та Великою Британією. Сили військові краю не є такі розпорошені, як сьогодні сили Італії. Чотири італійські армії покинули береги Італії. Вони будуть зовсім відрізані від батьківщини, коли італійська фльота зазнає невдачі від анґльо-французької фльоти. Ці фльоти без порівняння сильніші від італійської фльоти. Навіть, якби на італійських кораблях були моряки такі здібні та вишколені як сам Муссоліні, то і тоді так відважні як сам Муссоліні, щоб Італія могла побити було б собі уявити, щоб Італія могла побити на морі Анґлію та Францію."

Ми навели слова Черчіля, а тут французи думають, що саме на Середземному Морі буде на випадок війни головний терен боїв. Бо лінія Мажіно (що йде від Італії до Німеччини) та лінія Зіґфріда по німецькому боці звільняє обі сторони від першого дня до позиційної війни. Тому таке велике значіння приписують тут анґльо-французько-турецьким договорам. Додамо, що займанщина мусулманської Альбанії влекшила дипльоматичну акцію західніх демократій у цілому мусулманському світі. Зрештою тут настрій бадьорий, спокійний, а населення глибоко вірить, що як буде наслідок нової війни кінцева перемога буде по їх боці.

Ю. С.

Новий лист папи.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Св. Отець вислав лист до державного секретаря кард. Маліоне в якім пригадує, що безпосередньо по своїм виборі оголосив послання у справі молитви та мира. На Великдень звернувся з тією самою молитвою до Христа. Тепер з нагоди місяця травня, в якому вірні моляться до Богоматері, папа висловив побажання, щоб усі вірні, зокрема діти молилися за мир.

МАДЯРСЬКІ МІНІСТРИ НА АВДІЄНЦІЇ В ПАПИ.

РИМ, ПАТ. Прем. Телекі і мін. Чакі в товаристві мадярського посла при Апостольській столиці склали в четвер візиту папі Пієві XII. Папа приняв їх у салі приватної бібліотеки. Опісля мадярські гості склали візиту державному секретареві кард. Маліоне. З черги прем. Телекі і мін. Чакі оглянули базиліку св. Петра.

ГАТАЙ ЗБРОЇТЬСЯ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Національні збори Гатаю (санджаку Александрети) рішили виасиґнувати 200.000 турецьких фунтів на оборону краю.

НОВИЙ УРЯД В АВСТРАЛІЇ.

КАНБЕРРА, АТЕ. Нововибраний провідник „австралійської обєднаної партії“ дістав місію утворити новий австралійський уряд.

З польської преси.

„Ендек став синонімом фарисея“.

На думку варшавського „Курієра Польського“ у теперішньому моменті у Польщі йде політика, яку можна би окреслити як воєнну в области внутрішнього положення.

„Це немов внутрішнє перемиря. Політичні партії замовкли і стримались від ширшої акції, припинилися полеміки і підіздові бої, боєві політичні гасла і часто й господарські відкладено до спокійніших часів. Тільки тут і там, по містах і селах, у самоуправних виборах відбуваються льокальні партійні сутички, що не мають ширшого засягу і впливу.

Оте перемиря, що про нього пише „Курієр Польскі“ може ілюструвати до деякої міри стаття п. н. „Тайний осередок диспозицій у Стронніцтві Народовім“, що появилася у львівськім озоновім „Дзеннику Польскім“ (ч. 108 з 21-го квітня ц. р.). Не підписаний автор так починає свою статтю:

„Міжнародні події великої ваги відвернули увагу прилюдної опінії від справ внутрішньої політики. Тимчасом і в тій ділянці відбуваються важні процеси; посувається щораз далі зединення народу і — розклад опозиційних партій, в першу чергу Стронніцтва Народового“.

І далі за статтею Ольґерда Шпаковського, що появилася в місячнику „Вєлька Польска“ п. н. „Довірочна дезорґанізація“ автор пише про ендецьку орґанізацію ось що:

„Точкою виходу (розуміється статті Шпаковського — ред. „Діла“) є ствердження відомої правди, що народова демократія повстала з розламу у масонській тайній орґанізації „Ліґа Польска“ створюючи нову конспірацію під назвою „Ліґа Народова“. Істнуванню тієї довірочної орґанізації, що переходила кілька внутрішніх революцій, Шпаковський приписує атмосферу постійних розламів, отже систематичного розкладу, що паралізував акцію народової демократії. Партія, що мала в деяких періодах великий вплив на прилюдну опінію, внаслідок своєї внутрішньої структури ніколи не була здібна виконувати працю уряду та нести відповідальність.

„Ендецькою тайною орґанізацією кермував особисто Дмовський, який перебрав усі методи масонської конспірації. Довірочна орґанізація ділиться в останньому часі на низку ступнів, значених такими скороченнями, як „ОБ“, „ОГ“, „Страж“ і т. д. Метою ендецької тайної орґанізації не було законспіруватися перед ворогом як у незалежницьких заговорах, але заховати вищі ступні перед власними „долами“. Ця орґанізаційна система, що полягає на творенні багатьох „площин“, ослонених взаємно тайною, є дуже неморальна, гарантує свободу інтриґи, спричинює ідейний маразм, не допускає допливу свіжих, справді вартісних сил і деправує молодь, яку втягають масово, накидаючи їй перестарілу політичну доктрину, що покутує на якійсь вищій, давно закостенілій „площині“.

„Інформації та їх оцінка, що їх подав Шпаковський, знаменні. В останніх роках щораз частіше виходить на яву, що боротьба Стронніцтва Народового з масонерією була подекуди — конкуренційною боротьбою. Молоді покоління, виховані у вільній державі, мусіли відкинути й осудити форму довірочної орґанізації, що засмічує польське життя фальшом і трусливістю, ухиляється від особистої відповідальности та висуває найріжнорідніших фіґурантів, за якими скриваються мафійні доктринери. Після розвязання масонських лож у минулому році тайна ендецька орґанізація — це головне пристановище секретних змов, інтриґ та політичних крутійств.

„Шпаковський звертає увагу на факт, що ендецька конспірація не чується ні трохи звязана офіційною програмою партії, яка обрахована на притягання мас. Тут лежить джерело основного обману, що його робить Стронніцтво Народове. Воно проповідує гарні гасла для туманення наївних й одночасно веде політику наскрізь еґоїстичну, неґативну, що нераз ударяє у підставові інтереси Річипосполитої. Тому ендек став синонімом фарисея...

„Преса Стронніцтва Народового, що тільки літ буцім то воювала з усім, що масонське, тепер „набрала води в рот“, коли виявився масонський характер ендецької довірочної орґанізації.

Тільки „Дзеннік Польскі“. Мусимо вірити на слово, бо це-ж говорять свої про своїх, які найкраще знають.

Колишня війна й теперішній мир.

Французький кореспондент виленського „Слова“ у статті п. н. „Серед загальної мобілізації“ (ч. 107. з 20-го квітня ц. р.) між іншим пише:

„Дивний цей світ. 23 роки тому я провів пів року на Кримі. Було це у розгарі „великої“ війни — на парусот кільометрів були береги ворожої Туреччини, об які вибирали німецькі кружляки „Гебен“ (про Гебельса тоді ще ніхто не чув) і „Бресляв“. А всеж за пів року в чудових кримських містах ані разу не притемнили світел, я не бачив ані одного вояка на побережжі, нормальне життя плило в найкраще, сам цар приїздив спокійно до своєї надморської резиденції у Ливадії. — Сьогодні маємо „мир“. Але серед чудових віль на „Кап д' Антіб“, що належать переважно до вигнаних королів або до славних екс-кокот і тонуть у плющі та пялунах — стоять всюди протилетунські гармати; що кількадесять кроків стоять групи сенеґальців, яким доручили оборону побережжя, довкола скорострілів, підслухових апаратів і т. д. Стоять чи радше лежать на ріні і камінні, у сталевих шоломах, у повнім боєвім вирядi, чорні як сажа (їх братам в Америці шкіра чогось дивно у порівнянні — побіліла), шкірять зуби у приязній посмішці і балакають якимсь французьким воляпюком, якого я зовсім не можу зрозуміти. Те саме видно у Монте Карльо, і в Каня і всюди. І серед того супермілітарного тла найспокійніше проходжуються гарно зодягнені жінки, бігають діти, просмикуються самоходи з числами всіх народів. Першого дня було трохи тривоги. По трьох — звикли. Здається, що так повинно бути. Свищуть раз-у-раз сирени, вправляють на випадок налетів — і це видається нормальним. З італійської Рівієри чути відгомін канонади — італійці теж роблять вправи пасивної оборони — і це не псує гуморів. Мій Боже, якже мирно виглядав Крим у часі „великої“ війни! Як умовини воювання змінилися в часі неповного чверть століття! Як так далі піде, то як виглядатиме „стан алярму“ в році 1960? Хіба людність вилізуть під землю або до стратосфери!“

Та не зважаючи на всю ту воєнну атмосферу — пише кореспондент „Слова“ — серед людности закріплюється переконання, що і цим разом ще нічого не буде.

Нарада полк. Ліндберга з Рузвельтом.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Полк. Ліндберґ відбув нараду з през. Рузвельтом. Полк. Ліндберґ відмовив журналістам якихнебудь вияснень у звязку з цією розмовою.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата репрезентантів приняла у зміненій формі закон про національну оборону, що передбачує кредити у висоті 67 міл. долярів на розбудову морських і летунських баз. Палата приняла без спротиву поправку сенату про додаткові кредити 17 міл. дол. на будову полуднево-східньої летунської бази недалеко Джексонвіль на Фльориді. Закон пересдано през. Рузвельтові.

Перед відповіддю канцлера Гітлера.

У політичних колах і в пресі появилося багато здогадів на тему заповідженої на 28-го квітня ц. р. промови канцлера Гітлера в райхстагу. Консервативний „Час" (ч. 109 з 21-го квітня ц. р.) у статті п. н. „Перед відповіддю Гітлера" підкреслює, що на підставі голосів німецької преси про телеграму Рузвельта можна було сподіватися зовсім негативної відповіди Німеччини.

„Але це не сталося. Поза пресовою кампанією, яка далі триває, не було ніякої міродатної енунціяції Німеччини в тій справі. Що більше, загальну увагу звернув факт, що в комунікатах німецького радія до виступу президента Злучених Держав поставилися в зовсім іншому тоні, ніж це було у пресових полеміках.

„Час" звертає увагу ще на одну річ. А саме: відповідь канцлера Гітлера на засіданні райхстагу заповіджено на 28-го квітня, тобто аж на 11 днів наперед. Досі цього ніколи не бувало, засідання райхстагу заповідали на другий день так, що посли ледви встигали приїхати на час.

„Цим разом сталося інакше. Очевидно, канцлер Гітлер перед сформулуванням своєї відповіди хоче зискати на часі. Може бути, що проволока 11 днів спричинена бажанням вичекати, який буде дальший розвиток міжнародньої ситуації, особливо який вислід дадуть розмови, що йдуть між поодинокими державами. Іншим оглядом, який напевно у Берліні взяли дуже поважно під увагу і який теж міг вплинути на відкладення відповіди Гітлера, є факт, що не можна зайняти зовсім негативної постави супроти пропозиції президента Рузвельта. Бо така постава булаб однозначна з прийняттям на себе повної відповідальности за дальший розвиток подій, опінія всіх інших країн оцінила б її як однозначну з намірами дальших аґресій і прийняла б як відмову полагодити спірні справи мирним шляхом. Це, ясна річ, витворило би для Райху не надто вигідне положення і могло би мати дуже поважний вплив на становище інших держав у відношенні до Німеччини".

Автор статті здогадується, що канцлер Гітлер у заповідженій промові в першу чергу намагатиметься перекинути відповідальність на своїх противників та виступити з якимись контрпропозиціями. Але — каже п. (йм) — світ не може супроти тих евентуальних контрпропозицій Гітлера зайняти такої постави, яку зайняли Англія і Франція у Мінхені.

„Про уступки супроти Райху не можна сьогодні і думати. Бо це була би премія для політики насилля і вимушування. Єдина річ, яку світ може і навіть повинен зробити, це — так унормувати міжнародні господарські взаємини, щоб Райх у тій ділянці не знайшовся у положенні без виходу. Очевидна річ, що у рекомпенсату за те, що взяли під увагу її господарські потреби, Німеччина мусіла би зірвати з політикою автаркії, виректися задумів створити німецький „Лебенсравм" у східній Европі, що очевидно є однозначне з гегемонією Райху в тій частині нашого континенту і вкінці припинити перегони зброєнь, які внеможливлюють якунебудь нормалізацію господарських відносин".

Та все те тільки міркування на підставі здогадів. Справа буде ясна: 28-го квітня.

Загадки англійського політичного світу.

(К.) Якими прикметам свого характеру завдячує англьо-саксонська раса таке величезне політичне і територіяльне поширення? Це питання цікавить всіх, що шукають причин зросту й упадку народів, коренів їхньої величі і кволости — у характері і політичній здатности цих народів та в ґенієві їхніх провідників. Справді тільки поширення християнства — це одиноке історично-культурне явище, яке перевищає своєю динамікою поширення англьо-саксонської раси в останніх 300 роках всесвітньої історії. Ще Бекон сумнівався, чи має вживати у своїх творах англійської мови — так мало вона була тоді поширена! — а сьогодні півтора сотні міліонів уважає її своєю матірньою мовою, около 600 міліонів вживає її в урядових зв'язках і в усьому світі є вона найбільше поширеним засобом порозуміння між людьми. І тому питання, чи 50 міліоновий англійський нарід зуміє створити світову імперію з пів міліярдом громадян і простором 170 разів більшим від матірнього острова — лише завдяки щасливому географічному положенню та пригожій історичній коньюнктурі, чи може допомогла йому в тім власна політична культура і хист його провідників, — ці питання все будуть цікавити політиків і також і неполітиків.

Ними займається теж і граф фон Піклер у книжці*), яку він видав перед кількома місяцями. Піклер це льондонський кореспондент газети „Дойче Альґемайне Цайтунґ". Він сидів кілька літ у Льондоні і придивлявся англійському політичному світові безпосередньо. Знає його добре і на його тлі шкіцує свої портрети, так, як їх бачив. Перед нами жива і цікава характеристика 14-и, сьогодні найбільш популярних не лише в Англії, але й у цілому світі, постатей. Невіль Чемберлен Льойд Джордж, льорд Галіфакс, Гор, Болдуін, майор Етлі, льорд Дербі, Іден, Черчіль і і. Свою книжку присвятив Піклер міністрові Рібентропові. Він написав її у часі, коли ще між Німеччиною й Англією можливий був політичний флірт, коли німецький політик міг навіть зі симпатією писати про Чемберлена чи Галіфакса і прижмуреним тоталістичним оком дивитися на ріжні англійські демократичні „дивацтва"... Ледви, чи його ескізи були б такі самі колиб він їх писав сьогодні.

Піклер уважає головними прикметами англійської політичної системи: самоопанування, засадниче недовіря до нових політичних ходів, боязнь перед екстремами, оперта на індивідуальности, але не на політичних засадах чи орґанізаціях. Пересічний англієць осторожний і підзорливий, він хоче бачити вихід з кожної ситуації; його простий, хлопський інстинкт не любить новини, ненавидить примусових станів, станів окруження. Не хоче наперід нічим вязатися, він почував би себе найкраще, коли б у світовій політиці нічого нового не діялося, коли б усі народи були вдоволені з того, що вже мають. Тим і пояснюється ця величезна популярність, яку Ліга Народів має серед англійських мас. Англієць почуває себе ніяково лише в хвилині, коли обставини примусять його до змін, зусиль, нових постанов. Одначе, коли вже він на щось рішився, він виконує це послідовно, з первісною хлопською впертістю. І тому не є для англійського народу трагічна хвилина нового рішення, хочби й на боротьбу на життя і смерть. Трагічна є для нього хвилина, де грозять заваленням ті поняття, на які він століттями спірав своє прилюдне життя, свою політичну систему. Так було, коли важилась доля короля Едварда VIII., улюбленого „першого громадянина" теперішнього князя Віндзору. Тоді здавалось пересічному англійцеві, що захитались самі основи англійського національного життя. Якже так, питав він, невже пропало самоопанування, пошана традиції, почуття меж особистої свободи, підпорядкування під загальне добро, коли на це все забуває навіть король? Не підлягає сумніву, що для англійця трагічніша була альтернатива: корона чи пані Сімпсон і він тодішні хвилини сумнівів переживав глибше, ніж переживає їх сьогодні, коли перед ним альтернатива: або власний загумінок і політична заглада, або безпосередня активність в європейській політиці і майже немінуча війна.

Була вже згадка про величезну ролю індивідуальностей у політичному житті Англії. Піклер уважає цю ролю вирішною. В Англії головне — це політична особистість. Коли залишити на боці форми і методику політики, то нема в Англії справи, яку б не могла справжня індивідуальність перевести в життя. Один визначний англійський посол сказав, що не вважає виключеним, коли б в Англії заведено — комунізм. — Але під умовиною: що його проводив би консервативний уряд..

Перед нами ціла галерія портретів. Разом з автором запитуємо: які прикмети мусить мати в Англії людина, коли хоче стати провідником народу? Чому такі визначні індивідуальності, як Льойд Джордж і Черчіль, не можуть вернятись назад на провідні місця державної політики, а Болдуін був тричі премієром міністрів, хоч робив як шеф уряду помилки? Чому Чемберленові віддано керму державою у хвилині, коли справді рішається її доля, хоч трудно

*) Carl-Erdmann Pückler: Einflussreiche Engländer. Porträtskizzen englischer Politiker. Frundsberg-Verlag Berlin.

сказати, щоб він, без сумніву першорядний купець і адміністратор, був теж і надзвичайним державним мужем? На ці питання Піклер дає цілу низку парадоксальних пояснень. Перш усього, на його думку, англієць не любить блискучих, фасцинуючих виступів. Глибоко у його хлопській душі скривається недвіря до блискучих промовців і непосидючих, повних усе нової ініціятиви політиків. Він буде талант подивляти, однак не буде йому довіряти. Хто зна — подумає він собі — може це омана, що мені кажуть ці незвичайні люди. Адже блискучий промовець може всяку дурницю представити так примамливо, що вона видаватиметься просто чудом, а проте це може бути тільки дурниця. Черчіль вміє парлямент захопити, має навіть у ньому великий вплив, але членом уряду — покищо — не може стати. Льойд Джордж, цей вічно непосидючий, живий і активний „чародій з Валії", був добрий, був навіть конечний тоді, як була війна. Тоді треба було негайно розвязувати проблеми, треба було усувати перешкоди і їх ламати, навіть нівечити установи Британії, що проіснували століття. Тоді так, але сьогодні старий, надто хитрий лис, уже непотрібний і — невигідний. Талант в Англії мусить входити у прилюдне життя дискретно, непомітно. Він мусить здобути собі довіря. Чим більше англійський політик переконаний, що його думка правильна, тим обережніша, ослаблююча враження мусить бути формула, якою він цю думку проводить у життя. Треба було обсервувати розумного, тонкого у висловах і нервового Болдуіна як він сидів і поводився у парляменті. Його вигляд поцтивого мужика, його глибокі політичні епіграми, які він виголошував нехотя, під носом, трохи загикуючись, просто дивували: як дуже непомітне враження хотів цей глибокий, розумний ум робити! Саме це й було тайною його великого успіху: він умів добути собі довіря. Його вважають винахідником нової реторики, „реторики голосного думання". Він так просто викладав арґументи „за" і „проти", так чесно і тепло вмів апелювати до кращих сторінок душі своїх слухачів, що йому вони прощали навіть те, що він був надто розумний. — Зі здивуванням довідується український читач, що в Англії загикування — один з кращих засобів політичної карієри. Це одинока країна — каже Піклер — де загикування зроблено формою красномовної штуки. Джентельмен не повинен бути самопевний, він має бути радше здержливий, свою думку повинен він представити просто, неначе соромлячись без настирливости, без поспіху. Черчілеві шкодить його непогамованість, блискучість, парадоксальність. Для Ідена це велика політична недостача, що його правильне обличча не надається до карикатури... Безвиразне, безбарвне обличча викликує в англійця теж підзорливість.

У книжці Піклера є багато анекдотного матеріялу, який проте має велику вартість для зрозуміння англійської ментальности. І саме цей матеріял, ця інтимна сторінка життя англійських політиків, хоч напр. для нас українців, трохи дивна і непривична, дає неодну глибоку характеристичну риску, яка дуже причиняється до пізнання впливу політичної індивідуальности на англійське політичне життя. Так і бачимо, як поміж тією індивідуальністю, коли вона виростає, і широким англійським загалом завязуються інтимні нитки взаємної симпатії і зрозуміння, неначе взаємної пенетрації духових впливів: справжня велика людина мусить стати для англійського простолюддя — справна. Ось льорд Галіфакс, цей довгий джентельмен, з мелянхолійним виразом лиця, йде зі своїм старим батьком до церкви, де оба довго моляться, заки син рішається обняти становище віцекороля Індії... Цей сам льорд Галіфакс має проповідь в одній з англійських церков, в якій подає глибоку аналізу людської совісти і її відношення до Бога. Ціль проповіди: доказати, що загальну військову службу можна узгіднити з християнською вірою. Коли він, як віцекороль Індії, приїхав на місце саме у Велику Пятницю, першою його річю було піти на Богослужбу. Гіндуське населення зрозуміло, що він так само поважно ставиться до своєї релігії, як воно до своєї. І полюбило його. Інди назвали його розмову з Гандієм розмовою двох „святців", двох „магатмів". З Гандієм говорив льорд Галіфакс довго: про природу Божества, про моральне оправдання кари, врешті і... про політику. Розмова мала успіх і покінчилася „круглим столом". Але льорд Галіфакс умів теж заімпонувати світським магараджам: він одною правою рукою (ліве рамя має штучне) застрілив на ловах одну по одній дві пантери з далекої віддалі. Англійці можуть про нього з гордістю казати: Ось справжній джентельмен. Його особистий вплив такий великий, що він може кожний уряд виконувати, хоч не в кожному він фахівець. Або, як подобається вам така сцена: цей сам льорд Галіфакс, після повороту з Індій зі становища віцекороля, є на обіді у свого батька, в товаристві. Після обіду батько до сина — б. віцекороля: „Так, сину, ти можеш уже відійти. Я хочу з моїм гостем побалакати про поважні справи"... Дивно нам, коли читаємо, що теперішній премієр одинокий раз прилюдно вийшов з резерви і зрадив внутрішне зворушення тоді, коли як міністр здоровля мотивував потребу підвищення видатків, щоби зменшити смертність немовлят. Тоді його голос заломився, як згадав він, що його мати вмерла при його породі. Задріжав, став тихий. Дивно теж, коли додамо, що ця коротка хвилина не була без впливу на його дальшу політичну карієру. Дивно теж довідатись, що теперішній міністр внутрішніх справ Великої Британії, сер Самуель Гор, одна з найздібніших голов в англійському кабінеті міністрів, почав учитися їзди на совгах щойно у 48-ому році свого життя. І довів у своєму запалі до того, що діставав на великих змаганнях срібні медалі...

Ось такий це англійський політичний світ, яким його бачимо крізь окуляри німця. Ледви, чи цих кілька заміток дасть відповідь на загадку політичного і територіяльного поширення англійської раси. Та проте ці замітки, здається, напроваджують нас на шлях великої англійської тайни: століттями виплеканої гармонії поміж змаганням англійської одиниці до особистого досконалення її прикмет тіла, духа і душі — для потреб англійської збірноти. Та це мабуть тайна розвитку не лише англійської раси. Постараймося її збагнути й ми.

Шевченківські дні в Празі.

Прага, 18. квітня 1939.

З нагоди 125-ліття з дня народження великого українського поета і маляра Т. Шевченка відбулись у Празі дві урочистости: **Шевченківський концерт і вистава творів Т. Шевченка.** Ці імпрези були останньою маніфестацією чесько-українських культурних взаємин у самостійній чехо-словацько-українській державі.

Майже напередодні цілковитого розпаду Чехо-Словацько-Української Федерації Чеська Академія Наук та Мистецтв, Славянський Інститут, Український Вільний Університет у Празі та Чесько-Український Шевченківський Святочний Комітет улаштували (11. березня) у Сметановій салі Репрезентаційного Дому урочистий концерт-вечір. Поза великим числом чеських та українських культурних діячів на свято прибули політики, дипльомати чужих держав, міністри центрального уряду і Карпатської України та багато журналістів. Програма концерту, яку „Діло" своєчасно подавало, була багата й ріжноманітна.

У неділю 12. березня в Чеському Народньому Музею у Празі при участи вже згаданих культурних установ з додатком Публичної Університетської і Славянської Бібліотеки, Музею Визвольної Боротьби України, Українського Історичного Кабінету, Українського Т-ва Прихильників Книги і Чесько-Українського Комітету для вшанування памяти Т. Шевченка відбулося відкриття вистави.

Виставу відкрив президент Краєвої Ради і голова Кураторії Народнього Музею Е. Главатий. Святочну промову мав президент Чеської Академії Наук і Мистецтв проф. д-р Й. Шуста.

Велика виставова саля була заповнена вибраними експонатами творів Шевченка, зразками його малярських праць, перекладами Шевченківських творів на чужі мови, літературою про Т. Шевченка в ріжних мовах, ілюстрованими журналами та часописами з мотивами Шевченківських праць, ріжними, часто дуже мистецькими плякатами та програмами Шевченківських свят, музичними творами на слова та на честь Шевченка, дитячою літературою, присвяченою Шевченкові, листівками, фотографіями, марками, значками, відзнаками і т. д.

Дуже цікавий був відділ „Кобзарів" ріжних видань, починаючи петербурським з р. 1840. і кінчаючи останнім повним виданням творів Т. Шевченка Українського Наукового Інституту у Варшаві. Були тут виставлені також і численні совітські видання. Але безперечно найцікавішим експонатом, що одночасно захоплював увагу відвідувачів чехів та українців, був автограф поеми „Посланіє Шафарикові". Довго простоювали чужинці і коло малярських праць Шевченка. Зокрема вабили їх очі мистецькі мініятури, краєвиди та автопортрети

Теорія і практика.

Слово „теорія" розуміємо звичайно так, що — це знання чогось з науки, розумово, але не практично, реально. Наприклад, можна навчитися з книжки, як ходити коло бджіл, але від того знання до практичного пасічникування ще досить далеко... Тимто теорію мусить доповнити практика, тоді щойно можна про когось сказати, що він якусь ділянку направду опановує. Теорія це щось уявлене, а практика — щось дійсне. Коли ж думати про людську поведінку, то не без рації називаємо „теорією" всі слова і твердження людини, а „практикою" її поступки. Наприклад, хтось каже: „Я патріот і тримаюся гасла „свій до свого". Але доки не докаже, що він, наприклад, щадить тільки в рідному банку, то його патріотизм у тій ділянці тільки теоретичний. І тут саме хочемо звернути увагу на ту одну ділянку послідовного патріотизму: щадження в рідних банках. Правдивий патріот щадить тільки в рідному банку, щоб його дорібок працював також у користь рідного загалу, рідних економічних надбань. Станьмо ж усі в тій ділянці не тільки теоретиками, але й сумлінними практиками! Ю.

Не зважаючи на дуже несприятливий для вистави час, що припав на обсадження Чехії і Моравії німецьким військом, не зважаючи і на відсутність будь-якої реклями, виставу відвідала значна кількість чеських та українських громадян і під кінець — також німецьких вояків. Вистава протягнулася більше місяця і щойно 15. квітня її зачинили.

Шевченківський концерт і Шевченківська вистава у Празі причинилися значно до ознайомлення чужинців з Шевченком, його творчістю та з українською культурою взагалі. Приходиться тільки пожалувати, що впорядчики вистави українці не догадалися вчас призначити своїх провідників-інформаторів.

лк.

За вивласнення жидівських хліборобських маєтків у Чехії.

Аграрний часопис „Венков" у Празі висовує, як актуальну вимогу чеських хліборобів, переведення земельної реформи і передачу землі з жидівських рук до рук селян-хліборобів. „Венков" зазначує, що ця проблема буде незабаром вирішена в межах загальних законів і розпорядків у звязку з жидівським питанням у Чехії та Моравії.

На основі окремого підрахунку в 60 чеських районах мають в аренді 50 неарійців поверх 10.000 гект. орної землі (крім ліса), 15 горалень і 20 інших господарських обектів. Крім того жиди-дідичі мають на власність 20.000 гект. поля, 18.000 гект. ліса, десятки горалень та ін.

Як прийняли промову Мусолінія?

У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, АТЕ. Французькі часописи коментують промову Мусолінія з резервою. Вони підкреслюють мирові акценти промови, але звертають увагу, що те все звучить не дуже щиро в часі, коли італійські війська займають Альбанію. Негативне становище Мусолінія до Рузвельтових пропозицій нікого не здивувало.

В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Льондонська преса широко розписується про промову Мусолінія, підкреслюючи, що він бажає мира.

В НІМЕЧЧИНІ.

Німецька преса помістила промову Мусолінія без коментарів. Лиш „12 Ур Блят" підкреслює, що е це перша відповідь для Рузвельта.

Остороги перед замахом на корабель „Парі".

„Парі Суар" твердить, що пожежа корабля „Парі" таки була висл.ідом саботажу — і на доказ подає такі факти: Перед 3-ма днями до „Трансатлянтійського Товариства" хтось зателефонував: „Уважайте! „Норманді" або „Парі" вилетить у повітря або згорить". Поліція дістала анонім, якого автор (підписаний „В. В. 1932", повідомляє, що в однім готелі в Ніцці він підслухав розмову, з якої довідався, що на „Норманді" або „Парі" приготовляють замах.

Припинили діяльність читальні „Просвіти" в Медиці.

Як ми вже вчора повідомляли, перемиське старосто припинило діяльність читальні „Просвіти" в Медиці. В неділю 16. ц. м. постерунковий станиці в Медиці вручив голові читальні, п. Олександрові Смішкевичеві, рішення повітового старства та наказ опечатати домівку читальні.

Рішення пов. староства з дня 15. IV. 1939 до ч. Пол. Б. 162/стов/1/39 звучить у перекладі так:

„До Управи Читальні „Просвіти" в Медиці. — На основі постанов ст. 16. розпорядку Президента Р. П. з дня 27. X. 1932 закону про стоваришання (Ден. З. Р. П. Нр. 94, поз. 808) припиняю діяльність стоваришення п. н. Читальня Просвіти в Медиці, бо її діяльність переступає обовязуючий закон, устійнений для товариства щодо обсягу та способу діяльности і загрожує безпеці, спокоєві та прилюдному ладові.

Зокрема товариство Чит. Просвіта в Медиці, основане на статуті, що його Воєвідський Уряд у Львові рішенням з дня 17. XII. 1924. ч. 21663/1/2/24 приняв до відома і затвердив, замість розвивати культурно-освітню діяльність, переступає не тільки рямці статуту, але веде визначно політичну діяльність та наставляє своїх членів ворожо до Польської Держави.

В передвиборчому часі до самоуправних установ відбувалися в льокалі Читальні Просвіти таємні політичні зібрання членів Читальні, на які не мав доступу ніодин з льояльних до держави громадян, на яких голошено ворожу для Польської Держави політику та кидано протипольські гасла.

Як це стверджено, управа Читальні Просвіти відступала членам розвязаного руханково-спортового т-ва „Луг" у Медиці салі Читальні на вправи військового характеру.

Крім того з почину голови Чит. Просвіти знищено розплякатовані на будинку Чит. Просвіти і на парканах, що належать до українських організацій, пропагандівки Протилетунської Позички, безперечно („незаводнє") членами Просвіти та Лугу.

Доказом, що афіші Протилетунської Позички на будинку знищили члени товариства Просвіта є факт, що голова Читальні Просвіти домагався у волосній управі усунути ці афіші, що осмішують Просвіту.

Ця діяльність як проступна колідує не тільки зі статутовим обсягом діяльности, але також з законним ладом і через те загрожує безпеці, спокоєві та прилюдному ладові.

Від цього рішення прислуговує право внести відклик до Воєвідського Уряду у Львові через перемиське повітове староство до 14. днів, рахуючи від чергової днини по дневі доручення рішення

Нинішне рішення по думці 6 ст. закону про товариства мусить бути негайно виконане.

Повітовий староста:
Адам Ремішевський.

•

СКІЛЬЩИНА.

Повітове староство припинило діяльність читальні „Просвіти" і кружка „Союзу Українок" у Межибродах к. Синевідська Вижнього. Це вже 4-а з черги читальня „Просвіти", розвязана в Скільщині.

Можливість солідного заробітку.

ПІД УВАГУ МОЛОДИМ, ПІДПРИЄМЧИВИМ ЛЮДЯМ.

Значне поширення преси серед українського громадянства у звязку з загальним зацікавленнями міжнародніми політичними подіями і факт, що сьогодні селяни читають уже не тільки тижневу пресу, але й щоденні часописи — все те дало як наслідок несорігші заробіток перепродавцям часописів. Є крамниці і кіоски на галицькій провінції, що продають тепер тижнево 1.500—3.000 примірників часописів і заробляють на них гуртом від 30 до 90 золотих у тиждень. Зовсім солідний і певний дохід. А що у крамницях та часописних кіосках продають не тільки друковане слово, але також інші, головно паперові вироби, то заробіток часописного продавця під нинішню пору і в більшости випадків навіть дуже гарний.

Та дійсне положення на часописному ринку таке, що між перепродавцями часописів у краю дуже мало українців. Більшість власників часописних базарів та кіосків по наших містах і містечках — жидівські купці; більшість з них заробляє сьогодні на продажі часописів до 100 золотих у тиждень, і то переважно на українських селянах

Наші громадяни повинні звернути увагу на цю нову ділянку солідного заробітку. Українські споживчі крамниці, паперові базари, книгарні та окремі громадяни повинні зацікавитися цією справою. Для продажі часописів треба мати дозвіл від влади. Як роздобути дозвіл на продажу часописів та до кого звертатись по цей дозвіл, можна довідатись у тих українських фірмах, що вже займаються продажею української преси. Таких фірм уже доволі, хоч є ще місце бодай на десять разів більше, тимбільше, що до ведення торговлі часописами не треба великих коштів ні спеціяльного фахового вишколу. Вистане солідна праця, охота, витревалість і хоч трохи хисту та підприємчивости.

Не повинно бути у нас ні одного містечка, де не було б української крамниці, яка торгувала б часописами!

ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ МАДЯРСЬКОЇ АРМІЇ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Румунські міродатні кола вдоволені мадярським офіційним комунікатом, що на румунськім пограниччі почалася демобілізація мадярських військ.

Дрібні вісті.

— До Вашингтону приїхав шеф одного з департаментів Скотленд Ярду, щоб зорганізувати службу безпеки підчас побуту англійського короля і королевої в Америці.

— В. Австрію поділено на 7 округ з намісниками, які підлягають міністрові внутрішніх справ у Берліні.

— Премієр перуанського уряду з міністрами: закордонних справ і війни подалися до димісії, щоб кандидувати у недалеких виборах.

— Мін. Гафенку приїде до Льондону в неділю пополудні.

— Реконструкції англійського кабінету сподіються по 28. квітні ц. р.

— До Клайпеди приїде в найближчі дні кілька воєнних німецьких кораблів.

Наукові джерела п. Ліберсбаха.

НОВА СТАТТЯ „ВЕКУ НОВОГО" ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКУ ПРОБЛЄМУ.

В ч. 87-ім „Діла" з 19-го ц. м. ми зреферували статтю „Веку Нового" про польсько-українську проблєму. В найновішому числі того самого часопису (з 22-го квітня) появилася нова стаття на цю тему у рубриці „Дискусійна трибуна". Наголовок: „На блудній дорозі! Польсько-українська проблема під кутом далекого завтра". Її автор п. Людвик Ліберсбах, стверджує, що шкідливий для Польщі стан в укладі польсько-українських відносин на південно-східних землях витворили невідповідні методи, що їх уживали обі сторони, маючи на увазі тільки короткохвильні ефекти. Далі автор робить українським політикам закид, що не шукають контактів з групами, як Стронніцтво Людове, Віці, Сєв, які „не опановані т. зв. зоольогічним націоналізмом і які змагають до того, щоб розвязати славянську проблєму у Польщі спираючись на чинник селянської спільноти".

„Те відмежовування себе китайським муром, що у практичному житті проявляється так, що селяни обох національностей, які живуть зі собою довгі роки у приязних сусідських взаєминах, сьогодні починають з нехітю дивитися на себе, посуваючись часто до того, що роблять собі злобні кривди — це вислід національного закукурічення, що його перещіплюють на село партійні провідники та їм подібні діячі. На всякий випадок воно не вийшло безпосередньо з селянського середовища".

Далі п. Ліберсбах дає українським політикам науку, що вони роблять основну помилку тим, що

„вяжуть свої державні аспірації з малими територіяльними здобутками, як Закарпатська Русь чи мають охоту створити незалежну Україну на польських землях. Не добачують українці послідовностей такого міркування, не здають собі справи з того, що така мала державка не могла би запевнити собі тривкої незалежности, що силою фактів мусіла би стати васалем одної з сусідніх великодержав і тим самим стала би тереном внутрішніх і міжнародніх розгр, що у послідовности довело би до деморалізації народу та відібрало б йому змогу поширити ту „державу" на терен справжнього свого призначення, тобто за Збруч.

П. Ліберсбах — кілька разів ми вже про те читали — намагається розбудити в українців захоплення на саму думку, що „щира співпраця Польщі й майбутньої України, що повстала би з виключенням спірних моментів між тими двома державами, причинилася б до витворення 80 міліонової славянської сили, що могла би стати найповажнішим чинником европейської рівноваги. Попри ту мрію незгірше звучить оборона права українців називатися українцями. Але:

„Вибуялий обосторонній націоналізм, зодягнений у шати фанатичного патріотизму, створює у Східній Малопольщі великі перешкоди у співіснуванні поляків та українців.

Вибуялий обосторонній націоналізм! Дивно, що п. Ліберсбах поклав тут дві ріжні речі на одній площині підтягаючи їх під один термін. Але не хочемо вдаватися в полеміку, бо маємо цікавішу справу. П. Ліберсбах пише:

„Цікава річ, що в тій акції (поширювання ненависти між двома народами — ред. „Діла") ведуть перед дідичі, які зі страху перед парцеляцією бунтують громадянство проти політики міністра Понятовського, називаючи його українофілом, що продає українцям польську землю, накликаючи притому до оборони „кожної пяди землі". Можна кожному мати свій погляд — але коли нпр. п. Сапега виголошує гарні промови про рятування „кресової" землі й одночасно пані Сапегова продає ту землю українцям, і той сам Сапега винаймає фільварок у перемиському повіті жидові — і коли статистика по прізвищах і місцевостях виказала, що з добровільної парцеляції понад 70 відс. землі маґнати продали в ті „чужі" руки і крім того 45.000 гектарів у Східній Малопольщі винаймають жидам — то тут маємо до діла з забріханням, із фальшивим інформуванням прилюдної опінії та зі шкідливою для держави демаґогією. Коли до того додамо наукові джерела, які стверджують, що **польські магнати казали селянам говорити по руськи і молитися в церкві** (підкреслення наше — ред. „Діла"), щоб через те ріжнитися чимсь від „мотлоху", то мусимо дійти до пересвідчення, що дідичі у національних справах не мають що багато говорити. Бо доки дідичі селянина не потребували, доти село не сварилося на національній точці — щойно в останніх часах, коли почали шукати опори на селі (досить пізно!), тоді почали загострюватися національні ріжниці. На жаль, міродатні чинники діставали і ще й досі дістають у великій мірі фальшиві інформації від дідичів, які займають провідні становища у хліборобських організаціях. Я переконаний, що інакше і краще українську справу розвязали би селяни, якби їм не накидали іншої волі".

Бідні польські дідичі! Невідомо, за що вони так випили від п. Ліберсбаха. Це якесь несамовите непорозуміння! П. Ліберсбах щось тут наплутав: і з тією опорою на селі, внаслідок чого почали загострюватися національні ріжниці і з тією фразою, що „селяни краще розвязали би українську справу, якби їм не накидали іншої волі". У всьому тому є правда, тільки п. Ліберсбах так це спритно написав, що невідомо, в чому він дідичів обвинувачує та як вони шкодять розвязці польсько-української проблєми. Чи тим, що „виголошують гарні промови про рятування кресової землі" й одночасно продають ту землю в „чужі" руки. Можемо п. Ліберсбаха заспокоїти: з тією статистикою в справі парцеляції не є так зле, як п. Ліберсбах представляє і робить велику кривду дідичам. Перед ознайомленням п. Ліберсбаха з „науковими джерелами" ми з повним респектом. Нам важко було досі дошукатися в „науці", звідки взялося тільки українців по наших селах. Тепер ясно: дідичі примушували говорити селян по „руськи", аж вони звикли. П. Ліберсбах може мати до тих дідичів виправдвний жаль. Але нема ситуації без виходу. І п. Ліберсбах кінчить свою статтю міркуваннями про те, що кожний нарід має право до ревіндикації, тільки треба її робити так, щоб вона мала тривкі успіхи, отже „шляхом ретельної праці над піднесенням культури людини, яка дозволить їй свідомо стверджити, до якого народу належали її предки і до якого вона повинна належати".

Ясно!

Японська фльота пливе на Середземне Море?

До Льондону наспіла поголоска, що в напрямі Середземного Моря пливе японська ескадра, зложена з 2-ох кружляків, 12-ох торпедовців, 6-ох контрторпедовців та 12-ох підводних човнів. Ця ескадра мала б відвідати італійські пристані в половині травня. Цю поголоску вважають у Льондоні мало правдоподібною.

Англьо-турецькі переговори ще не покінчені.

ЛЬОНДОН, Райтер. Переговори з Туреччиною тривають; поголоски, немовби вони вже покінчилися, є неправдиві. Туреччина зясувала своє становище у справі її інтересів на Балкані.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ КУПУЮТЬ ГОЛЯНДСЬКІ КОЛЬОНІЇ В АМЕРИЦІ?

ВАШИНГТОН, ПАТ. Сен. Лендін виступив на засіданні комісії закордонних справ сенату з пропозицією уповажнити уряд, щоб купив голяндські кольонії на атлянтійськім побережжі в полудневій Америці. Зголошений проект підкреслює велике стратегічне значіння Куракао і голяндської Ґуяни для оборони Панамського каналу.

БОЛЬШЕВИКИ ВВОДЯТЬ КИРИЛИЦЮ В АЗЕРБЕЙДЖАНІ.

МОСКВА, ПАТ. У майже всіх національних республиках та областях СССР вводять кирилицю; небавом введуть її в Азербейджані. Як відомо, населення Азербейджану є тюркського походження; подібно як турки, уживало воно арабського письма, тепер уживають латинки.

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РУМУНІЇ У БЕЛЬГІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Міністр Ґафенку приїхав з Берліна до Брюсселі, де приняв його король Леопольд. Мабуть у неділю пополудні приїде мін. Ґафенку до Льондону. В понеділок та у вівторок рано переведе він розмови з міністром Галіфаксом; у середу відїде до Парижа.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ВЕРТАЄТЬСЯ ДО БЕРЛІНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як говорять у політичних колах, британський амбасадор у Берліні сер Гендерсон вернеться при кінці цього місяця на своє становище.

Мін. Галіфакс заявив, що Гендерсон, — який виїхав з Берліна по анексії Чехії — не є відкликаний, лиш перебуває на відпустці.

—o—

АМЕРИКА ВМІШАЄТЬСЯ ДО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В ЕВРОПІ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Член сенатської комісії закордонних справ, демократ Ґрін заявив представникам преси по розмові з Рузвельтом і Ліндберґом, що на випадок загального конфлікту в Европі „Злучені Держави не залишаться поза скобками конфлікту".

Трицятьом тисячам львівських громадян

заквестіоновано активне виборче право.

Як ми згадували, дуже багато українських громадян не поміщено на списах виборців, крім того чимало з тих списів скреслено. „Експрес Ілюстровани" оцінює кількість скреслених з виборчих лист на 20—30.000.

—o—

Прем. Чемберлен про створення нового міністерства.

ПРОМОВА ЧЕРЧІЛЯ В ОБОРОНІ УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем. Чемберлен заявив у четвер пополудні в палаті громад, що британський уряд рішив створити окреме міністерство достав. Воно буде поладнувати всі справи засоблення правильної і територіяльної армії. Далі відповідатиме за придбання і збереження резерв металів та інших сирівців, необхідних до здійснення програми оборони і зброєнь. В найближчих днях зголосять в палаті громад законопроект, що передбачує першенство для урядових замовлень. Контролю над законом матиме міністр достав. Міністром достав буде дотеперішній міністр комунікації д-р Бергін.

На бенкеті „Кенеді Клюб" виголосив промову В. Черчіль, в якій між ін. заявив: Політику британського уряду можна критикувати за недостачу енергії, але ніхто не може запевняти, що уряд не виявив доброї волі у змаганні оминути війну чи брати участь у розгляді проектів, висунених іншими народами, як не допустити до війни. Черчіль висловив переконання, що на випадок небезпеки обєднаються всі частини британської імперії.

Німеччина хоче замкнути Балтійське Море?

Коло проливу Скаґерак помічено загадочні маневри німецької фльоти. До Клайпеди причалила ескадра німецьких мінерів. Як припускають у Льондоні, на випадок загострення міжнародньої ситуації Німеччина замкне Скаґерак та переведе бльокаду Балтійського Моря. Концентрація фльоти на Середземному Морі має буцімто на меті лиш відвернути увагу світу від іншого напрямку — мабуть північного.

Інцидент з німецьким літаком.

БЕРЛІН, ПАТ. Літак комунікаційної лінії Париж-Берлін перелетів 19. ц. м. рано над забороненою смугою недалеко твердині Лієж в Бельгії. Ескадра бельгійських мисливських літаків візвала летуна осісти на найближчім летовищі. Летун німецького літака порозумівшись при помочі радія з летовищем у Кельні осів у Брюселі. Літак затримано. Його провірили старшини бельгійського військового летунства. Летун заявив, що на його мапах не була означена заборонена смуга над твердинею Лієж. Бельгійська влада провірила і дозволила літакові відлетіти в 12. год. вполудне до Кельну.

ФРАНЦІЯ ЗАБИРАЄ ВІЙСЬКА З ЕСПАНСЬКОГО ПОГРАНИЧЧА.

ПАРИЖ, АТЕ. Французький уряд відкликав частину військ з еспанського пограниччя. У багатьох місцях службу безпеки виконують поліцаї та жандарми.

Також по еспанському боці переводять евакуацію військ. Мароканські відділи вислано з Катальонії до Каликсу, відкіля вони відпливуть до Марока.

З пограниччя повідомляють, що по еспанському боці кілька кільометрів від кордону цілком нема війська, кордон бережуть карабінери. Залогу з Пертуса стягнено у глибину краю — мабуть на дефіляду до Мадриду.

СОВІТСЬКІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ПРОТИ БРИТІЙСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.

МОСКВА, АТЕ. У звязку з приїздом амб. Майського у Москві говорять, що він привіз британський проект спільної англьо-совітської декларації зобовязань обох держав у справі збереження мира.

Совітські урядові кола видвигають проти того проекту низку застережень, зокрема те, що проект згадує лиш про европейські справи, а не згадує про китайські, та що не має характеру збірної декларації.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ У СОФІЇ.

БЕРЛІН, АТЕ. Новим німецьким послом у Софії заіменували фон Ріхтгофена.

М. РОМАНИШИН. 7

Розбите муравлище.

(Докінчення).

Як грім з чистого неба впала на кітловину і Стрілецький Ліс вістка, що Маріянна Цимбалюківна, поневірявши батьківським заповітом, виходить заміж за Каролька Приймака. Але звідки вони добули гроші! от що найбільше всіх дивувало, а то й тривожило. По долині тишком у найбільшій тайні ходили сплітки, що гроші дав псючник, а ще й костюм чудовий і срібного лиса. Кілько в тому було правди не знати. Найпевніше було те, бо очевидне, що Маріянна справді справила собі шлюбний костюм і лиса. Лис був чудовий, правдиво срібний, лиш може дещо вражав у нього за короткий хвіст. Це зразу всі доглянули і були б розвязали цю проблему, або й ні, якби не сусід, білошкірник, що під присягою запевняв свою жінку, що то не лис, а лиш зручно покрашена собача шкура. Серденні лірники захвилювалися. Вартові бачили, як того вечора Каролько з Маріянною бігли в напрямі живолупні.

Вони скоро збагнули все. Нашвидку зібрали раду і поспитали думки похатників. А тим було байдуже. „Голий розбою не боїться" — признались отверто. Коби Каролько поставив досить горілки, то все буде в порядку. Катеринкарі до живого жерлися за нового голову і їм було ніколи думати про ліс і лірників. Сумно похитали головами старі лірники і мало не сплакнувши, пішли додому. Молодь змісця вирішила чимскорше сипати з піску вали і боронитися перед псючником. Старі махнули відчайно рукою.

— Гай, гай, дітоньки. Дурненькі ви ще, тай тільки. Не знаєте яка сила у псючника. Автім воля Божа. Може якось минеться без лиха. Ми люди спокійні, від віків живемо тут сумирно, богобоязно, кривди нікому не робимо, то й нашої ніхто ачей не схоче.

Всеж молоді зробили, що лиш змогли в тому короткому, тривожному часі. Ще земля під білою пеленою вигрівала у свому лоні тендітні кільці жита і вівса, як Каролько Приймак і Маріянна Цимбалюківна на ганьбу і сором родині Братчиків справили гучне весілля. Пішли всі катеринкарі, лиш декілька мужів, що не втеряли сорому залишилися дома. Похатники пішли як один. Безсоромний нарід, непрошений прилип до весільного походу і вигойкував, аж вуха вянули. А племя лірників у страху і тривозі залишилося на поталу псючникам.

Пусто тепер і сумно у Стрілецькому Лісі. Щонайкращі лірники розбрилися по кутах і знову платять комірне. Дехто найнявся збирати псючникові хащ і оберемками доставляти до гицлівки. Кількох шибайголовів так і залишилося в піску під валами.

А в кітловині діються поночах несамовиті речі. Що сміливіші братчики у смертельному жаху оповідають, що на могилі Семка Цимбалюка видно глибоку западину. Це наводить їх на думку, що старий Семко не пережив ганьби, якої немає прикладу в історії жебручого братства, намагався встати з гробу та вже не був у силі. Лиш дух його мовчазний і неспокійний блукає ночами по кітловині і заводить стоголосо, аж люди з острахом хрестяться і затулюють плахтами вікна, а матері припадають грудьми до немовлят, що скиглять, прокинувшися раптом зі сну.

Кілько в тому правди не знати. Одне лиш певне, що Товариства Братчиків уже нема. Стрілецький Ліс попався в руки псючника. В кітловині Каролько Приймак копає ями і шукає скарбів. А Маріянна живе далі, як і її мама.

Один лиш місяць, кривий як козацька шабля, а блискучий як сталева бляха, самітно гонить по ночах на блідому небі і цікаво глядає у той бік, де з пригорба, попри глибокі яр стрімко збігає уполину задуманий Стрілецький Ліс.

І мало хто в місті знає, що тільки закохані пари, які не бояться злодіїв ні своїх батьків, запускаються туди часом у місячні ночі і воркують у ногилах та по нетрях безталанні душі.

—o—

Літературна сторінка.

Два поетичні дебюти.

Оксана Лятуринська: ГУСЛА. Видавництво „Дніпрові Пороги“, Прага. 56 ст.

Франко колись сказав про Лесю Українку, що між українськими сучасними письменниками це єдиний мужчина. Ця традиція мужніх жінок в українськім письменстві не переводиться й досі; а Оксана Лятуринська може вважатись одною з найсильніших її представниць. Авторка досі знана як талановита різьбарка з яскраво висловленою індивідуальністю, що лише через недолю еміграційного життя не спромоглась добитись загального признання та успіху. Її поетичний дебют ще голосніще говорить про її окремий світ і про вміння надавати цьому світові окрему мистецьку форму.

У збірці Лятуринської вражає передовсім сила, мужність, часами навіть сувора загостреність поетичних почувань. „У душі — відвага, в жилах — кров гаряча. Сила плечі тяжить, випинає груди, угинає ступні та на пядь у землю“. „Мій меч брязчить: таж ти — вояк! Честь лицарська кричить: убий!“ Це — основний тон першого розділу, сплетеного з ремінісценцій Слова о полку Ігоревім та нашої останньої визвольної війни. Кінцеві рядки розділу з тризубом і жовто-синім прапором, трохи відганяють УНР-івською реторикою, а проте це в українській поезії нової доби строфи виїмково ядерні та поривні.

Тут не місце спинятись на другім розділі, де авторка виспівує свою дівочу й матірню тугу, ані на третім, де дана синтеза першого та другого. Скрізь відчувається справжня поетична думка, скрізь видно викінчену, витончену до останньої дрібниці форму. Це не поезія з хотіння, а поезія із внутрішнього примусу. Авторка не тому написала свої вірші, що от, мовляла, люди пишуть, то чомуж і мені не написати? — а тому, що вона їх виносила, виплекала в собі і мов дитину породила.

Особливо треба підкреслити чудову, кришталько чисту, суто-народню мову „Гусла“. Це просто диво, що авторка зуміла зберегти у своїй душі цей скарб живої народньої мови непорушеним вільним від [illegible]ого чужого впливу й стороннього намулу. [illegible]на пише так, як співала б яких трицять чи сорок років тому якась сільська дівчина десь із Полтавщини чи Київщини. При всій складности її поетичного світу і при всій витончености її форми кожне її слово та кожне речення всеж має опертя в народній мові. Тому її коротенькі, на перший погляд безпретенсійні віршики, так і доходять до серця.

Коли ця збірочка й не матиме поширення, то всеж її слід в українськім письменстві не заросте травою.

Олекса Стефанович: STEPHANOS. I. Видавництво „Дніпрові Пороги“. Прага. 80 ст.

Поруч із зрілою збіркою Лятуринської збірка Стефановича здається трохи незрілою й бідною на думки. Коли там форма та зміст творять одну органічну цілість, то тут переважає форма над змістом. Дотогож і форма тут часами недбала, непродумана, якась обірвана, наче автор у своїй екстазі, в безмежнім захопленні красою природи життя, кохання та боротьби не лишає собі часу на останню коректу, на вишліфування тої чи іншої подробиці. Але своєю безперечно-щирою екстазою він підкупає, і читач вибачає йому місцями невикінчену форму, ідейну плиткість, подекуди і брак доброго смаку.

Що захоплює Стефановича? Насамперед природа з її безліччю барв і голосів. Вона його пянить, підсказує йому гимни, наповняє його поетичними образами. Під її впливом його вірш стає гнучкий, співучий, наче готовою музикою. Жіноче тіло, цей найкращий твір природи, настроює його ліру на ще вищий, ще більш екстатичний лад. Поезію боротьби він відчуває далеко слабше, його вірші на патріотичні теми написані наче з обовязку, але і тут знайдеться та чи інша строфа, яку читач нелегко забуде.

*

На збірочках Лятуринської та Стефановича і на давніше виданих збірках Г. Мазуренкової та Ір. Наріжної, подана адреса видавця: „Е. Вировий. Прага XII. Ходска 16 Чехи“. Український видавець — це взагалі людина досить оригінальна, не така, як інші люди, це здебільшого якась мішанина з ідеаліста та варіята або з ідеаліста й маніяка. На прикладі Евгена Вировового можна студіювати цю особливу породу людей як на добрім анатомічнім препараті. Він і сам уміє писати, але його пристрасть — це не графоманія, а едитоманія. Та у протилежність до видавців інших народів він видає не те, що може виплатитись, а те, що добре „для душі“. Так він уже повидавав чимало корисних, але з торговельного боку явно пасивних книжок, між іншим англійську книжку про Шевченка, яка тепер виходить також по італійськи. Так він видав і ці чотири збірки віршів — для авторів дуже приємні, для громадянства досить корисні, але для його кишені вбивчі. На збірці Стефановича стоїть римська одиниця, отже можливо, що в „Дніпрових Порогах“ вийде ще дальша його збірка. Та коли не Стефановича то іншого поетичного дебютанта — у свому запалі видавець не дасть себе спинити.

Яке добродійство для культури такі ідеалісти!

Сіромаха.

Померли два італійські письменники.

Минулого тижня померли два італійські письменники — обидва добре відомі в Італії, а один якийсь час досить популярний на чужині. Саме той другий Ґвідо да Верона був багато менший від Альфреда Панціні — на чужині майже невідомий.

Панціні, що помер у 76 р. життя був довгі роки вчителем ґімназії в Міляно, потім у Римі, в пізніших роках членом італійської Академії. У протилежности до свого ровесника д' Анунція, Панціні не любив великих слів, великих жестів, навіть не відчував великої Італії. Він знав та оспівував усі прикмети тихого, захисного життя провінції, із власною хатою, садком, родиною, рідною кухнею та вином, ворожий до всіх европеїзмів та модернізмів. Її великі слова видавалися йому претенсіональні, надуті, він осміває їх.

Як учень Кардуччія він кохався у клясичній старовині. Набравшися багато знання, він вернувся в Больонії на скромну провінціяльну посаду, побачивши, що літературна освіта та талант не дають іще карієри. Неодна його новеля змальовує саме таку людину, що непридатна до життя, де головну ролю грають матеріяльні успіхи, а не духові прикмети (нпр. „Чорна собака“). Це перша причина песимізму Панціні та його траґедії. А проте він не вихвалює сліпо минулого; йому вистачають студії, скромне життя.

Панціні здає собі справу, що чисто духові прикмети, як і самі книжки, не мають вартости самі для себе і він хотів би пристосуватися до нових „демократичних“ вимог „практичного“ життя, всеж на перепоні цього стоїть його вдача скромного, несміливого книжника. У своїх новелях він змальовує з іронічною усмішкою саме таких як він „непристосованих“. У свому архитворі „Ліхтарні Діогена“ він змальовує подорож по Італії на колесі і при цій нагоді дає картини повні ліризму, гумору та тонкої іронії.

Панціні де в чому нагадує Анатоля Франса. У „Ксантипі“ він осміває жінку фільософа, як ворог жіноцтва і переводить раз-у-раз анальогії між життям старовини і сучасности. Він писав дуже багато, навіть за багато, постачаючи повісти до журналів і часописів і перед війною 1914 р. майже змеханізував свій талант. Війна обновила поетичну іскру Панцінія. Два томи його „Сентиментальної подорожі“ дають багату картину післявоєнного хаосу. Панціні протиставляє слабощі Італії — сильній Німеччині.

Від 1918 р. він видів дуже багато сатиричних та іронічних новель і три повісти „Чорт у моїй бібліотеці“, „Земля таки округла“; „Я пан собі“, де виводить цілу ґалерію повоєнних скоробагатьків, бізнесменів, коротковолосих жінок, танцюристів і большевиків. Уся його фільософія зібрана в повісти „Непорочниця без невинности“ — страшна сатира на повоєнну духову саламаху. Панціні обвинувачує в ній чванькуватість модерної культури і робить героєм своєї повісти молодого брутального селянина, що завдяки сприятливим обставинам стає адвокатом, послом і міліонером. Його товаришка — сентиментальна дівчина з Больонії — представниця поетичних життєвих ілюзій.

Панціні відвертався від сучасного життя з його декляматорськими геройствами і тужив за ідилією тихого, роботящого, селянського життя. Це останній представник в італійській літературі по 1918 р. — традиціоналізму та гумору у клясичному стилі. З його інших книжок відомі „Еволюція Джозуе Кардуччі“, „Малі історії великого світу“, „Чеснотливі байки“, „Подорож бідного писаки“, „Шукаю жінки“; „Дівчата“, „Правдива історія трьох королів“.

Ґвідо да Верона, що помер у 58 р. життя мав небувалий успіх своєю повістю „Життя починається завтра“ (1912), та повістю про Мату Гарі, відому воєнну шпиґунку та танцюристку розстріляну в Парижі. З інших його повістей мали багато читачів у Італії та на чужині „Мімі Блюет“; „Книжка моєї заблуканої мрії“, „Розпусти свої коси“ та „Марія Магдалина“. Верона належав до т. зв. міляньскої літератури, доставців „легкої“ повісти для якнайширших кол чверть-, пів- і „цілої“ інтеліґенції, що шукала лектури, яка хвилює, заколисує та скобоче нерви. Для цього треба було мати передовсім хист „фабули“, вміти перетикати оповідання ліричними вставками і підливати їх сильно еротичним, напів сентиментальним, напів „товстим“ сосом.

м. р.

—o—

Літературна хроніка.

СМЕРТЬ НІМЕЦЬКОГО ДРАМАТУРГА.

Помер відомий німецький драматург Людвіг Фульда у 78. р. життя. Він належав колись до передових представників „натуралізму“, згодом здобув собі популярність як автор комедій, з яких найбільше відомі „Талісман“, „Товариші“, „Приятелі молодости“, „Сестри-близнячки“, „Тінь осла“. Він переклав деякі архитвори Моліера, Шекспіра „Сонети“, Ібсена „Пер Ґінта“, Ростана „Сирана де Бержерак“ і „Романтичних“. Був членом німецької „Академії літератури“.

ФРАНЦУЗЬКА ЛІТЕРАТУРА НА ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

Французька державна бібліотека вислала на міжнародню виставу до Ню Йорку 20.000 найцікавіших творів і документів, що дадуть огляд французької літератури за 10 столітъ. Вони займають там ґалерію завдовшки 85 метрів.

Сторінка без політики.

ЗБИРАЧІ АВТОҐРАМІВ.

В Америці та Анґлії дуже поширилася мода збирати підписи ріжних визначних і популярних осіб. В самій Анґлії має бути таких збирачів уже пів міліона. Вони збирають передовсім всякі давні листи і зразки письма славних людей, купують їх і вимінюють. Торговля автоґрамами стала вже окремою галуззю промислу, при якій одні заробляють, а другі тратять свої маєтки. Деякі фірми видають окремі цінники, зовсім таксамо як біржеві листки, де зазначено, які папери йдуть вгору, а які падають. Головно автограми живих осіб підлягають химерним змінам, залежно від слави і популярности даної особи. Дуже високо стоять автоґрами деяких фільмових артистів. Напр. підпис малої Шерлі Темпль має вартість 1 золотого, тоді як Клярка Ґейбла варт тільки 50 сотиків. Найдорожче платять за підпис Ґрети Ґарбо, яка ніколи не пише особисто листів, тільки на машині через свого секретаря. Автограми летуна Ліндберґа вагаються між 25 золотих, коли це сам підпис і 125, коли це цілий лист. Американці платять великі гроші за всякі папери своїх давніх президентів. За один лист Томаса Лінча, що підписав був заяву про незалежність Сполучених Держав, заплатили 300.000 золотих. В Льондоні та Парижі продають постійно на ліцитації ріжні листи та рукописи покійних письменників, з яких деякі доходять до казкових сум. Кілька років тому французький письменник Андре Жид продав свою бібліотеку з автоґрамами тільки на те, щоб за ці гроші зробити собі довгу подорож у глиб Африки та довкола світа.

Великі пожежі.

На терені китайсько-японської війни трапляються щораз частіше пожежі, які забирають тисячі жертв тому, що доми там здебільша деревляні, а техн. засобів проти пожежі нема приготованих. При недавній пожежі міста Ханк-чу згинуло 2.000 людей. При цій нагоді історики пригадують, що при пожежі Костантинополя в 1729 році згинуло більше як 7.000 людей. Зате при величезній пожежі Льондону в 1666 р., коли згоріло 13.200 домів і 86 церков згинуло всього 6 людей. При великій пожежі Шікаґо у 1861 р., коли згоріли будівлі на просторі 3 і пів квадратових миль вартости на кілька міліярдів згинуло всього 200 осіб. Такі пожежі, як остання китайська відомі тільки з середньовічної та старовинної доби.

Гарем зменшений до сотні жінок.

Над французько-китайською кольонією Камбоджою панує король Сісоват Монівонґ. Він не має власних доходів із краю, тільки дістає щомісяця гарну пенсію від французького уряду. Більшість із цієї суми він видає на свій гарем, згідно із давньою традицією своїх попередників. З огляду на велику фінансову кризу у Франції, спричинену головно вкладеними капіталами у лівий еспанський фронт, що провалився, французький уряд уважав за відповідне повідомити володаря Камбоджі, щоб він таксамо, як усі інші французькі громадяни, подумав про ощадности, а це значить: мусить зменшити свій гарем.

ПЛОСКИЙ НІС, ВЕЛИКІ УСТА.

Від довгих поколінь королі Камбоджі мають у свому гаремі 200—300 жінок. Вони утримують цілий штаб агентів, яких головним завданням є вишукувати найкращі дівчата в краю, що доступили б чести і могли ввійти до королівського гарему. Гарні дівчата в тому краю мусять мати широке обличчя, якомога рівне і приплескуватий носик. Уста повинні бути великі, а очі трохи скісні. Чим темніша шкіра і чорніше волосся, тим гарніші дівчата. До королівської палати приймають дівчат щойно тоді, коли вони провели якийсь час у манастирі під проводом браманських ченців, які мають вишколити їх на танцюристки. Відомо, що танці на Сході звязані є з релігійними обрядами. Дівчат приймає король після їх виступу на великому святі, де вони дають доказ, що якслід підготовлені. Кожна новичка дістає дуже гарні сукні та дорогі дарунки.

ГАРЕМ АБО КОРОНА.

Ґенерал-ґубернатор Індокитаю повідомив офіціяльно короля Монівонґа, що він мусить половину своїх жінок відразу звільнити. Король Монівонґ не хотів відразу згодитися на цей наказ і пробував протестувати. Але тому, що він дістає свою пенсію щомісяця із рук ґенерал-ґубернатора, то розмова була коротка. Ґубернатор заявив, що скорочує йому платню. Король міг вибирати: або зліквідувати частину гарему або зректися своєї корони.

ГАРЕМОВА ЛІКВІДАЦІЯ.

Король Монівонґ дістав речинець до якого має звільнити всі жінки понад 100. Французький уряд дозволив йому тільки затримати сотню. Молодий король мав клопіт у виборі, головно тому, що кожна жінка, з якою мав попрощатися, повинна була дістати щедру відправу. Він дозволив тим усім, що його покидали, затримати всі дорогоцінності, які вони дістали, коли входили до його палати, щоб вони могли влаштувати собі якось життя. Деякі з них залишилися при королівських достойниках, що розпоряджають значнішим капіталом. Французький уряд і так дав доказ великого зрозуміння звичаю далекої країни, визначаючи буджет на таку велику королівську родину у часах, коли неодин европейський король мусить задовольнятися багато скромнішою обстановою і скромнішим способом життя.

Морські течії та зимові троянди.

На південному шпилі Анґлії при вході до каналу Ляманш, находяться острови Сциллі, де вже від січня кожного року йде жива торговля квітами. Тих острівців є 200. Між ними є 5 більших, що не знають зими, хоч вони і лежать ґеоґрафічно на тій самій висоті, що покрита снігом і ледом Нова Фундляндія з другого боку північного Атлянтику. Навіть у зимових місяцях панує там температура 10 ступнів тепла. Ціла таємниця того підсоння лежить у ґольфштромі, що останніми своїми течіями досягає тих острівців та захищає їх перед студінню середущої Европи. Мешканці пяти найбільших острівців — Сейнт Меріс, Треско, Сейнт Мартінс, Сейнт Аґнес і Брайбер — вели колись злиденне життя, аж від хвилини, коли хтось із них почав садити і плекати квіти, що мали взимі великий збут, почався справжній добробут цієї закутини. Найкраще розквітають тут троянди і нині на тих островах 1.700 людей плекає їх для торговлі. Все зимове живо йде на льондонський базар, де за них платять великі гроші. Їх пакують дуже дбайливо і перевозять окремими пароплавами, якнайкоротшою дорогою. У Льондоні існує окреме товариство, що цікавиться цим промислом і його члени відвідують ці острови у ріжних порах року.

—o—

Багатий банкрот.

У Льондоні відбулася цікава розправа проти якогось містера Шермена, що винен був 700 фунтів, а не мав із чого заплатити ніодного. На розправі він заявив, що має два образи вартости 40.000 фунтів. Він купив їх в якийсь крамниці зі старовиною за 8 шилінґів. Він показав їх одному знавцеві мистецтва, який ствердив, що це твори Ґенсбуру і Ван Дайка. По відмові Шерман убезпечив їх в товаристві Льойда на 1.0000 фунтів. Само товариство дало їх оцінити і знавці признали, що вони справді варта 40.000 фунтів. Покищо їх власник не знайшов відповідних покупців, але суд признавши його банкротом, водночас признав теж вартість образів завдяки яким він кожної хвилини стане багатий.

Чи можна вилікувати ревматизм.

Міжнародній комітет для боротьби з ревматизмом призбирав дуже цікавий статистичний матеріял з ріжних країн, де люди хворіють на ревматизм. У деяких краях та недуга забирає не менше жертв, ніж сухоти. Наприклад в Анґлії 1/8 частина населення вмирає від ревматизму. Каси хворих ствердили там на 90.000 пацієнтів — 2.500 ревматиків. Анґлійське міністерство здоровля виплачує річно 80 міліонів золотих на допомогу нездатним до праці через ревматизм. У Швеції та в Данії 1% населення перебуває у санаторіях через цю недугу. У Польщі ревматизм не менше поширений, але менше його лікують. У перших починах ця недуга не така дошкульна, через те і легковажать її. Найкраще при перших її проявах, уживати запобіжних засобів, головно препаратів салицилевих. До цього роду ліків належать теж таблетки Аспірини, що їх деякі лікарі доражують як найбільше доступні.

—o—

ГУМОР.

ЗМІНА.

Популярний віденський актор Иоган Нестрой, відомний теж як драматург, прийшов раз до лікаря. Лікар оглянувши його сказав: — Ви перепрацьовані, Ваші нерви потребують конче зміни! Нестрой засміявся і відповів: — За останніх два тижні я познайомився з преріжними жінками, тричі вженився і пять разів заручився. Чи ви вважаєте, що такої зміни мало?

КІЛЬКО ВАРТА ІДЕЯ.

Письменник Бальзак мав завсіди грандіозні купецькі пляни з думкою про те, як він розбагатіє. Одного разу він зустрічає на вулиці маляря Монніє і розвиває перед ним таку ідею. — Уявіть собі, я рішив відкрити велику ґалантерійну крамницю під своєю фірмою „Оноре де Бальзак". У Парижі буде великий скандал. Ціла сметанка буде пхатися до середини, щоб побачити чи я сиджу за прилавком. Коли тисячі прийдуть туди щодня і кожний купить щось тільки за 20 сотиків, то я зароблю так більше за день, ніж заробляю пером за місяць... І Бальзак почав вираховувати свої доходи. На це Монніє відповів спокійно: — Чи не могли б ви мені на рахунок цього багатства позичити покищо 5 франків?

ДЕРЖАВНИЙ ОБОРОТ.

Міністр скарбу одної маленької держави виїхав до Америки, щоб затягнути позичку. — Який запас золота має ваша держава? — 16 процент. — Чомуж так мало? — Донедавна ми мали 60%, але на іменини короля ми мусіли купити йому золотий перстень.

ЗАГУБЛЕНИЙ ХЛОПЧИНА.

Пятилітній хлопчина загубився на вулиці в юрбі і звертається з плачем до поліцая: — Пане старший, чи не виділи ви припадково одного пана без такого хлопця як я?

ВИБІР.

Два злодії фільософують, що ліпше дістати: засуд на 15 літ вязниці чи досмертній? — Ліпше досмертній. — Чому? — Бо 15 літ вязниці не кожний витримає, а досмертню кожний мусить.

За зміцнення взаємин з Югославією.

БІЛГОРОД, ПАТ. Щоденник „Політика" помістив інтерв'ю свого начального редактора з мін. Чяно п. н. „Приязнь з Югославією є і залишається засадничо основою закордонної політики Італії". Мін. Чяно стверджує між ін., що акція Італії в Альбанії не повинна зовсім тривожити опінії Югославії. Факти викажуть безпідставність вісток, закордонної преси, що Італія задумує нарушити цілість закордонних територій. Італійська акція мала на меті усунути перешкоди, що їх здвигнув Зогу між італійським та альбанським народом. Всі висновки закордонної преси про тайні цілі тієї акції змагають лише до подразнення Італії та Югославії. Нове сусідство між двома заприязненими державами повинно згідно з нашими намірами — заявив мін. Чяно — доставити нових елементів взаїмної солідарности і співпраці між Італією та Югославією. Італійську акцію в Югославії переведено теж в інтересі італійсько-югославянських взаємин, бо унешкідливила намагання Зогу нарушити мир на Балкані. Італійсько-югославянські взаємини повинні бути по тій акції ще яснішими. Вкінці мін. Чяно висловив переконання, що по стрічі з мін. Марковічем у Венеції взаємини між Італією та Югославією ще більше змішняться.

Болгарія зажадає звороту втрачених теріторій.

СОФІЯ, ПАТ. В пятницю скінчила свої праці парляментарна комісія закордонних справ, в якій взяли участь крім членів кабінету всі посли. На тайному засіданні, що відбулося в четвер, прем. Кіосеіванов виголосив експозе на тему закордонної політики. В парляментарних колах запевняють, що прем. Кіосеіванов підкреслив невтральне становище Болгарії. Запевнив, що уряд нічого не рішить без порозуміння з парляментом. У свому експозе прем. Кіосеіванов обговорив між ін. економічні взаємини між Болгарією і Німеччиною. До тісних взаємин між обома державами дійшло тому, що інші держави не цікавилися болгарським ринком. Згадуючи про взаємини Болгарії зі сусідними державами премієр заявив, що болгарський уряд доложить усіх зусиль, щоб мирним шляхом відобрати території, що їх Болгарія втратила внаслідок світової війни. Щойно тоді Болгарія зможе приступити до балканської антанти.

—o—

Візита у Венеції і в Берліні.

БІЛГОРОД, ПАТ. Агенція Аваля повідомляє: Міністр закордонних справ виїхав у пятницю вечором на запросини мін. Чяно до Венеції, де стрінеться з італійським міністром закордонних справ. Це буде перша стріча між гр. Чяно і мін. Марковічем. Оба міністри розглянуть актуальні справи, які цікавлять обі держави в дусі договорів і приязних взаємин, що істнують між Італією та Югославією.

В поінформованих колах запевняють, що мін. Марковіч поїде 26. ц. м. до Берліна, де стрінеться з мін. Рібентропом. До цієї візити дійде з ініціятиви Німеччини і вона матиме інформаційний характер.

БЕРЛІН, ПАТ. Дня 25. ц. м. приїде до Берліна мін. Марковіч вертаючись з Венеції. Міністр закордонних справ Югославії буде в Німеччині два дні.

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: Мін. Чяно відлетів у суботу рано літаком до Венеції, де стрінеться з югославянським міністром закордонних справ Марковічем.

*

ЧЕСЬКИЙ НАРІД МУСИТЬ ОБЄДНАТИСЯ НА ЗРАЗОК НІМЕЦЬКОГО.

ПРАГА, ПАТ. В пятницю 21. ц. м. передполуднем відбулося в будинку давного парляменту перше засідання членів комітету національної єдности і новопризначених окружних та районових комісарів чеської тотальної партії. На цьому засіданні виголосив промову през. Гаха в характері провідника національної єдности та його заступник Адольф Грубі. През. Гаха заповів між ін., що чеський нарід, в якому дотепер кожний репрезентував окремий напрямок, мусить зовсім обєднатися. Обєднаний німецький нарід має бути зразком для чеського народу.

Економічна, митна і монетарна унія між Італією та Альбанією

ТІРАНА, ПАТ. Італійський амбасадор Якомоні та альбанський міністер фінансів Алізоні підписали в Тірані економічну, митну і монетарну конвенцію між обома державами. Конвенція постановляє у митній ділянці, що території обох держав творять один простір, на якому обовязуватиме італійська митна система. Італійська влада адмініструватиме митами. Технічні подробиці устійнить до 31. травня ц. р. У монетарній ділянці конвенція постановляє, що альбанський франк рівнається 6.25 лірам. Альбанія вводить монополь торговлі валютами і девізами, що його признано національному альбанському банкові. В економічній ділянці конвенція передбачує тісне порозуміння, щоб розвинути економічні можливости краю. Конвенція здійснює згідно з вказівками Мусолінія — каже комунікат — плян італійської економічної допомоги для Альбанії.

—o—

В. Британія признає прилучення Альбанії?

РИМ, ПАТ. Мусоліні приняв у пятницю вечором британського амбасадора льорда Перта на прощальній візиті і при цій нагоді обговорив правні проблеми, що повстали у звязку з приняттям королем Емануїлом III. титулу короля Альбанії. Новий британський амбасадор повинен скласти свою грамоту — згідно з італійською тезою, що признала би де юре титул короля Емануїла III. як короля Італії та Альбанії і цісаря Етіопії. Англійські кола підкреслюють, що британський амбасадор зложить таку грамоту, якщо Італія відкличе італійських добровольців з Еспанії, що зрештою передбачує англійсько-італійський договір з квітня 1938 р.

Вислід римських розмов.

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані оголосила такий комунікат: Гр. Телекі і гр. Чакі відбули кілька розмов з дуче Мусолінієм і гр. Чяном підчас своєї римської візити. Розмови відбувалися в атмосфері сердечности і взаїмного довіря, що характеризує взаємини тісної приязни, яка істнує між обома державами. Основне розглянули найважніші справи, зокрема справи середущої і наддунайської Европи беручи під увагу останні події і теперішне положення. Стверджено з вдоволенням вислід, що їх осягнули оба уряди в інтересі якнайбільшої тривкости і то в політичній та економічній ділянці. Далі стверджено спільний намір звернути власну діяльність у напрямі справедливости і миру, що характеризують держави оси Рим-Берлін. Тому рішено розвивати найінтенсивнішу політику співпраці зі заприязненими державами.

Роковини заложення Риму.

РИМ, ПАТ. Дня 21. пм. святкувала Італія роковини з нагоди 2.690-ліття заложення Риму, получені зі святом праці. В цілім краю започатковано багато робіт і роздано нагороди за працю. В Римі та в Остії Мусоліні довершив інавгурації нових будівель публичної ужиточности та комунікаційних доріг. Опісля у венецькій палаті роздав емеритальні свідоцтва інвалідам праці. Маси народу і робітників вітали Мусолінія появився на бальконі. Місто прибрано прапорами. На вулицях і полях грали орхестри.

ВАЖНІ НАРАДИ НА ЗАМКУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі приняв в пятницю у присутности марш. Смігли-Ридза прем. Складковського і мін. Бека, які реферували актуальні справи.

—o—

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ БЕЛЬГІЙСЬКОГО УРЯДУ.

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. Рада міністрів під проводом Пієрльо устійнила текст урядової заяви. В понеділок рада міністрів розгляне проект закону про спеціяльні повновласти, що його предложить парляментові.

—o—

НОВИЙ НАМІСНИК В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. З днем 1. травня комісар Біркель обійме уряд намісництва Австрії по Сейс-Інкварті, який дістане спеціяльну місію при берлінськім уряді. Крім того обійме провід т. зв. краєвого уряду. Одночасно буде президентом Відня, його заступником буде дотеперішній президент Нойбахер.

—o—

НІМЕЦЬКА ФЛЬОТА ПЕРЕПЛИЛА КАНАЛ ЛЯ МАНШ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Німецька фльота, що виїхала на вправи коло берегів Еспанії, переплила в четвер по заході сонця через канал ля Манш і поїхала в полудневому напрямі.

—o—

ПЕРША ВІЗИТА ЛИТОВСЬКОГО КОРАБЛЯ У КЛАЙПЕДІ.

Від прилучення Клайпеди до Німеччини заїхав до цього порту перший корабель „Кретинга" під литовським прапором з вантажем штучних погноїв. Дотепер усі литовські кораблі причалювали до Лібави.

—o—

НОВІ СУТИЧКИ НА МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКІМ КОРДОНІ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція оголосила такий комунікат: В четвер 20. ц. м. словаки обстрілювали прикордонну мадярську сторожу під селом Ремети; дня 21. ц. м. обстрілювали село гарматнім вогнем. Гарматні стрільна вибухали в селі. Мадярська прикордонна сторожа відповіла вогнем. Мадяри не мають ніяких втрат. Відповідальні мадярські чинники вислали звязкового старшину, щоб провірив інцидент.

—o—

СОВІТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ АНГЛІЇ І ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Льондонські щоденники принесли вістку, що совітський уряд предложив тепер конкретні пропозиції урядам В. Британії і Франції. Льондонська преса пише, що британський уряд негайно розгляне совітські пропозиції.

—o—

ЗМІНИ В АНГЛІЙСЬКОМУ УРЯДІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У складі англійського уряду — каже комунікат — дійшло до таких змін: д-р Л. Бергін став міністром без теки. В цьому характері братиме участь в нарадах кабінету до хвилини поладнання парляментом справи нового міністерства достав. Сотник Валляс обіймає теку міністра комунікації як член кабінету. Сотник Крукшенк обійме становище першого державного секретаря в міністерстві скарбу на місце Валляса. Дж. Льойд став міністром гірництва на місце Крукшенка. Сотник О. Пік став державним підсекретарем у міністерстві внутрішніх справ на місце Льойда.

—o—

НАРАДА МАРШ. ПЕТЕНА В БУРГОСІ.

БУРГОС, ПАТ. Марш. Петен приїхав в пятницю рано до Бургосу, де пополудні приняв його еспанський міністр закордонних справ Хордана. Опісля марш. Петен відїхав до Сан Севастіяно.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Шведський уряд призначив послом Швеції в Мадриді свого посла в Берні.

—o—

НАРАДИ З АМБАСАДОРАМИ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Бонне приняв у пятницю пополудні амбасадорів В. Британії і Злучених Держав.

Українська політика на сторінках „Русского Голосу“.

Коли в деяких випадках до деяких продукцій друкованого слова можна не ставити великих вимог, то передова стаття „Русского Голосу“ (ч. 87.) п. н. „В пошуканках виходу“, підписана І. Ю. Плешкевичем, належить саме до цієї категорії політичної публіцистики. Автор твердить, що „свідомість конечности орієнтуватися на посторонню силу знову ставить перед відповідальними українськими діячами питання про те, на яку саме з сусідських зовнішніх сил зробити їм свою ставку після того, як ставка на Німеччину не виявилась достаточною“.

Не знаємо, звідки автор черпає вдохновення до своїх інформацій, але він ревеляціонує далі, що „політична думка українського табору розвивається тепер у такому напрямі: орієнтація на Берлін, хоч сама собою недостаточна, все таки може ще придатись і її треба зберегти“. Отже серед українства мусить існувати ґерманофільська група. УНДО буде діяти, очевидно, під прапором більш або менш обумовленого польонофільства. Це друга група. А третю групу — групу русофільську українці задумують організувати за кордоном у центрах великих демократичних держав свідомі того що „їхня принципіяльно русофобська і протиросійська концепція не знайде співчуття ні у французів ні в анґлійців“.

Отже три українські орієнтації відкрив передовик „Русского Ґолосу“ на найближчий український політичний сезон і потішає при цьому своїх невибагливих читачів „настроями української маси, що, вимучена душею від ходів по чужих для неї шляхах, стихійно тягнеться на Схід і то зовсім не з політичних розрахунків“.

Коли б не переконання, основане на щоденній практиці про те, що політики з „Русского Голосу“ не багато тямлять у міжнародній політиці та її українських звязках та потенціях, то передовика цитованої статті у „Русскім Голосі“ можна б підозрівати в несогіршій злобі. Він навіть може не здогадується, що його довільна комбінація з „трьома українськими орієнтаціями“ є в дійсности вірною відбиткою політичного становища, яке займає до актуальних політичних подій російський протибольшевицький табор. Мілюков з Керенським та Вранґлем — бійці по боці „великих демократичних держав“; ґен. Біскупський, „вождь“ з Далекого Сходу, авантурист Вояковський та інші — беззастережні звеличники третьої Німеччини та італійського фашизму; варшавські, виленські і львівські русскі та „старорусскі“ разом з князями Мещерськими і Святополками Мірськими — прихильники пенетрації польщини у всіх ділянках життя включно з православіям. Три „русскі орієнтації“ і три „русскі міжнародні комбінації“, коли не рахувати ще й такої „русскої політики“, яка редакторам „Русского Ґолосу“ велить, без шкоди для їхньої національної чести, маляронів у стилю Фенцика та Бродія возвеличувати як „героїв русскої землі“. Але це вже навіть не політика, а психо-патольоґічна загадка, не менш дивна, як саме галицьке москвофільство, яке з ненависти до змагань власного народу саме недавно на сторінках „Русского Ґолосу“ виправдувало масове переселювання большевиками українського населення з прикордонної смути в нетри північної Росії або в пустинні области сибірських ледівців.

—o—

НОВИНКИ

23 КВІТЕНЬ

НЕДІЛЯ.
Ст. ст. 10. квітня 1939.
2. Нед. Мироносиць, Терентія
Лат. 2. Нед. по Вел. Войтіха.
Сонце: схід — 4.16, захід — 18.30.
Місяць: схід — 7.25, захід — 23.15

Завтра: 24. квітня. Понеділок.
Ст. ст. 11. квітня 1939.
Антипи свмч.
Лат. Фіделіса.
Сонце: схід — 4.14, захід — 18.31.
Місяць: схід — 8.24, захід — 0.00.
Післязавтра: 25. квітня. Вівторок.
Ст. ст. 12. квітня 1939.
Василя прп.
Лат. Марка св.
Сонце: схід — 4.12, захід — 18.33.
Місяць: схід — 9.30, захід — 0.09.
Перша чверть в год. 22.20.

— „Сила і засоби Британської Імперії“. Відчит під таким наголовком (в англійській мові) виголосить полковник Г. Ст. Клер Смолвуд у понеділок 24. ц. м. в год. 19.30 в салі „Колеґіюм Максімум“ львівського університету при вул. Костюшка 9. Безплатні карти вступу видає британський віцеконсулят (вул. Землковського 8, мешкання 3).

— Концерт скрипака Ю. Криха відбудеться, як уже ми повідомляли, в неділю 23. ц. м. в год. 8. веч. у малій салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові. Вступ за програмкою. Весь дохід для дітей безробітних музиків.

— Дві міністеріяльні комісії для будівельних робітників Львова. Міністерство Суспільної Опіки покликало дві роземні комісії для унормування умовин платні і праці будівельних робітників у Львові. Предсідником комісії став начальник роземного виділу в міністерстві віроісповідань та освіти Врублевський. Засідання тієї комісії відбудеться в черговому тижні.

До всіх колишніх учнів та вчителів Академічної Ґімназії у Львові!

Які події не виринають сьогодні довкола нас, ми не повинні перекреслювати гарних задумів, що торкаються нашого внутрішньо-українського життя, плекання культурницьких традицій та взаємного наближення громадян на товариському ґрунті. Таким задумом був наш плян відсвяткувати ювілей Української Академічної Ґімназії у Львові з нагоди 60-их роковин першого матурального іспиту, одночасно й останнього іспиту старого типу.

Передбачений первісно речинець того ювілею в осені мин. року не міг бути збережений з ріжних причин. Справа затяглась, а проте підготова найважнішої частини намічeного свята — видачі Пропамятної Книги Академічної Ґімназії не припинилася. Редакційний Комітет зібрав потрібні матеріяли та підготовив їх уже до друку. Виготовлено історію Академічної Ґімназії від найдавніших часів по нинішній день, сперту на найавторитетніших наукових джерелах; маємо огляд життя Академічної Ґімназії поза шкільною салею; маємо статтю про звязок Академічної Ґімназії з подіями 1914—1918 рр., багато й надзвичайно цікаву частину споминів колишніх учнів (коло 20 авторів), статистику матуристів за всі роки, вчителів та їхніх шкільних і наукових розвідок, — а все воно буде багато ілюстроване численними й дуже гарними фотографічними знимками.

Крім видання Альманаху — Комітет плянує уладити Концерт-Академію на день загального товариського зїзду всіх матуристів, при чому могли б відбутися і сходини окремих річників матуристів, спільна знимка і т. п.

Очевидно, що на виконання такої програми треба фондів. Гроші потрібні перш за все на видання Альманаху, без якого не мало би глибшого сенсу й ціле ювілейне свято. Такий Альманах має стати не тільки наймилішою памяткою для всіх тих колишніх учнів, матуристів і вчителів Української Академічної Ґімназії, які з назвою того заведення вяжуть спомини про свої хлопячі й молодечі літа й тому мають та матимуть по кінець свого життя найглибший сентимент для своєї школи; така книжка повинна стати теж цінним вкладом в історію української культури. Тому й таке видання мусить бути також з технічного боку гарне й принадне, що знову потягне за собою видатки.

З огляду на це все останні Ширші Сходини колишніх учнів і вчителів Української Академічної Ґімназії у Львові рішили звернутися з зазивом до всіх своїх колишніх товаришів: жертвувати по 10 зол. титулом передплати на Пропамятну Книгу Української Академічної Ґімназії у Львові. Тих, які вже прислали по 5 зол., просимо ту квоту доповнити. Хто-ж не міг би негайно вчинити цього, але рішиться Альманах купити, — хай про це негайно повідомить, щоб можна на нього рахувати, як на передплатника книжки. Тільки тоді, коли Комітет матиме відповідне число поіменно зголошених і відповідну суму грошей, можна буде віддати до друкарні готовий рукопис книжки. Тому, що поява Альманаху та згадана вгорі програма Ювілейного Свята мала б відбутися впродовж місяця червня ц. р., Альманах мусить бути відданий до друку найпізніше 1. травня. Тимто й просимо на цей лист негайно озватися! Якщо присланих грошей та зголошень було б за мало, щоби наш плян зреалізувати, — жертводавцям передплатникам їх звернеться. Тому, що Ювілейне Свято бере під увагу також колишніх учнів філії Академічної Ґімназії, — наш зазив торкається також і їх. Комітет висловлює надію, що гарна ціль спонукає всіх колишніх учнів та вчителів Української Академічної Ґімназії передплатити книжку, яка буде їхньою книжкою, книжкою про найкращі роки їхнього життя.

Гроші просимо присилати до Земельного Банку Гіпотечного, Львів, вул. Словацького 14, з допискою: „Передплата на Альманах Академічної Ґімназії“; зголошення передплати адресувати: І. Кедрин, Львів, Ринок 10.

Комітет: Д-р Білас, Е. Жарський, о. прал. Л. Куницький, д-р М. Коновалець, д-р Дм. Левицький, д-р В. Лициняк, д-р Р. Мармаш, д-р Д. Сосюкало, д-р В. Щурат, В. Янів.

Редакційна Комісія: д-р Богдан Барвінський, І. Кедрин, д-р Й. Пеленський, В. Радзикевич.

— **Безробіття в Польщі.** До 15. ц. м. в Польщі було 492.324 зареєстрованих безробітних. М. р. в тім дні було 489.985 безробітних. Найменше безробітних зареєстровано в тернопільськім воєвідстві, бо тільки 313.

— **Жахливе вбивство молодого українця.** 18. ц. м. до Гільча, пов. Сокаль приїхало вечором два мужчини на мотоциклях. Один із них залізничник зі Сокаля Ожґа, другий невідомого прізвища. Біля Народнього Дому вони стрінули 26-літнього господаря Павла Мельничука, який вийшов саме із хати батьків своєї дружини. Тоді без найменшої причини залізничник Ожґа стрілив двічі до молодого господаря. Куля попала в серце і Мельничук згинув на місці. Довершивши вбивства оба мотоциклісти відїхали в напрямі Сокаля. В Сокалі Ожґу арештували. Бл. п. Павло Мельничук був членом усіх товариств у Гільчі та в деяких був навіть членом виділу. Трагічна смерть молодого українця викликала велике враження в цілому повіті.

— **Пропав без сліду молодий українець.** У Струтині Нижнім долинського повіту пропав без сліду ще 23. III. ц. р. 25-літній Микола Кравців, який брав живу участь у громадській праці села та був одним із провідників сільської молоді. В останніх днях він брав живу участь у виборчій акції і 23. м. м. він перевірював та підписував протест проти неправно переведених виборів. Того самого дня, по виході із громадського уряду, він пропав без сліду.

— **Арештування німців у Луцьку.** В Луцьку арештували кількох німців, які орґанізували товариство „Юнґферайн", і вели протипольську пропаґанду. Вислід слідства держать у тайні.

— **Пресова конференція в Перемишлі у справі шляхти загродової".** В Перемишлі відбулася минулої неділі нарада представників польської преси з цілого краю. Нарада відбулася з ініціятиви управи Союзу Загродової Шляхти. В нарадах взяли участь між ін.: львівський воєвода Білик, командант ДОК ґен. Вечоркевич та львівський куратор Купчинський.

— **Недавні приморозки** дуже пошкодили озиминам. Пшениця більше потерпіла від жита. Найбільші шкоди заподіяли морози на Поділлі, за Поділлям іде Підкарпаття й Волинь. Також конюшини в тих сторонах дуже ушкоджені.

— **Засудили шофера „Маслосоюзу"** Теодора Хамуса на півтора року безоглядної вязниці за те, що він наїхав самоходом на Л. Лемпleву та поранив її. Як подають часописи, Лемпleва домагатиметься 50.000 золотих відшкодування за каліцтво від асекураційного товариства, в якім „Маслосоюз" обезпечений від самоходових випадків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В добі диктатур.

Приклад заражує негірше від чуми, а успіх будить заздрість неменшу, як у наречeного.

Головокружна карієра Гітлера і Мусолінія, їх успіхи та слава зродили цілу плеяду гітлерів і мусолініх навіть на сірім небі нашого загумінка.

Щораз то більше людей не зачісує якслід космика волосся, а позволяє йому спадати по гітлерівськи на чоло, підголюють з двох сторін вуса, щоб чорнілися тільки під носом, роблять факірські очі і говорять гугнявим голосом самітника з Берхтесґаден.

Другі — мусоліняться. Коли стоять — розставляють широко ноги, коли сидять — обовязково кладуть ліву руку на бедро і ще обовязковіше випинають груди, аж їм дух запирає, коли говорять — кидають словами як камінням за псами. При тім висувають долішню щоку наперед аж вилиці тріщать і видувають губи ще далі як сам ориґінал.

Думаю, що в кожній, навіть дуже великій нації на Гітлера і Мусолінія разом — нема місця. А що-ж тоді казати про таку слабо розрослу націю як галицька?! Але з уваги на те, що галичани нарід витривалий і „паковний", то може примістили б і обидвох. Зате більшу кількість — далебі тяжко.

Останніми часами появився ще один тип і я мав честь гостити його при своїм старім бюрку, в дуже старій домівці найстаршого українського щоденника.

Прийшов, глянув на мене факірським оком, спустив космик волосся на чоло і представився таким гугнявим голосом, що я не зрозумів.

— Ви Галактіон Чіпка? — простягнув владним рухом руку в мою сторону.

— Я! Чим можу бути помічний? — і відразу зорієнтувався: Гітлера відвалює.

Знаючи менш-більш такий тип людей я наставився на відповідну поведінку.

Але помилився. Бо мій новий знайомий розставив нараз ноги, висунув долішню щоку і надув губи. Потім сів, випняв груди і спер ліву руку на бедро. Одним словом: робив Мусолінія.

Я збився зовсім з пантелику. Не знав, чи маю перед собою німецького, чи італійського диктатора і як супроти цього заховатися.

Щойно після довшої обсервації зрозумів я, що передімною сидить якась нова відміна, якийсь подвійний диктатор, так би мовити — диктаторська дубельтівка.

— Пане мій! — почала вона. — Ви, пишете, незле! Але, треба, ще ліпше!! — струснув космиком і надув губи. — Ви просто маєте замало відваги. Так, відваги! А відвага чуда діє. Так! Чуда!..

— Певно, — докинув я, — що без відваги недалеко заїдеш. Думаю, що і Гітлер і Мусоліні — люди особисто дуже відважні.

— Ясно. Без відваги, нема успіху. Досить того! Мусить бути відвага! — стукнув об стіл кулаком і рушив грізно чорними вусиками під носом. — Холодна кров у кожній ситуації, а надівсе бистра орієнтація!..

В тій хвилині грюкнув камінь у вітрину вікна.

— О! Чи не демонстрація якась! — скрикнув хтось із редакційників.

Я побіг до вікна подивитися.

Перед каменицею стояло кількадесять підростків і щось вигукували.

В другій кімнаті бренькнула шиба.

— Справді. Заноситься на бучу! — сказав я і метнувся до свого столика ховати шпарґалля.

При тім глянув у сторону мого співрозмовця.

Передімною стояв зовсім не той чоловік. Космик загорнений, ноги при купі, долішня щока відійшла назад, а очі — звичайні очі тихого нашого громадянина.

— Пане редактор! — промовив подвійний диктатор смирним голосом. — Може тут є якийсь другий вихід. Зрозумійте: я-ж тут ні-при-чім...

Пропали як дим усі його „дуче-фірерські" риски. Але треба признати, одна така осталася: бистра орієнтація.

Галактіон Чіпка.

— **Центральні і збірні антени** інсталює згідно з обовязуючими приписами Городського Староства — Електротехнічна фірма „Е-комп" — Львів, Сикстуська 29. тел. 203-30. 129

— **Львівська хроніка.** Берлеві Цалерові, купцеві зі Сколього украв учора якийсь невідомий „мистець" у трамваю ч. 2. портфель із готівкою 20 зол. та військовою книжечкою. — Вчора над ранком у ресторані Фукса при вул. Коперника 16 вибухла авантура, підчас якої якийсь невідомий напасник пробив ножем у лівий бік Йоахима Ґрінберґа. Ґрінберґа перевезли до лічниці, але по перевязанні рани залишено його в домашньому лікуванні. — Передучора вечором на вул. Новознесінській якась незнайома жінка напала на Іванну Винник (Новознесінська 6) і побила її якимсь важким предметом по голові так сильно, що побитою мусіло заопікуватися поготівля. — Поліція арештувала Гірша Павла, приловленого на гарячому вчинку, що він крав із вуличного станку-скриньки на содову воду, власности Михайла Барана прилади до змивання шклянок та начиння на содову воду. Гіршові закидають, що він украв теж прилади до полокання і шклянки з інших станків, які були власністю: Володимира Пришляка, Марії Моруцкевич і Марії Червінської. — Рубін Сімпель із Волинської вул. повідомив поліцію, що ще 16 ц. м. вийшла з дому його служниця Анна Коваль і досі не вернулася. — При вулиці Кохановського померли приблизно в тім самім часі дві особи: 40-літній Василь Бардика і 67-літня Северина Пелех. — Леопольда Щотку засудили на 2 роки вязниці за те, що він переїхав Адольфа Коваля, який на другий день помер від ран. — За знасилування дівчат стануть перед львівським окружним судом: трамваєвий кондуктор Й. Ґолда та маґістратський возний Й. Міхальчишин. — У ресторані Л. Люкса (Коперника 16) невідомий чоловік пробив ножем Я. Ґрінберґа.

— **Дитина попарилася смертельно кипятком.** Півторарічний синок робітника із Хожова Кавтнер, якого батьки залишили без опіки, виліз на вмивальню і перевернув горня з кипятком. Кипяток вилився на дитину, яка від попарення по кількох годинах умерла.

— **Застрілили пачкаря на німецькому кордоні.** Прикордонний сторож, який виконував службу б. Мокошова, в лісі, стрінув пачкаря, який перекрадався з Німеччини до Польщі. Коли пачкар не послухав заклику граничника й не затримався, сторож вистрілив до нього й поцілив пачкаря в само серце, убивши його таким чином на місці. Слідство виявило, що збитий називався Густав Ґелер і походив із Нової Всі. — Нещастя стрінуло теж іншого пачкаря з Німеччини, який їхав із Бойтен у

напрямі польської границі. Коли той поїзд опинився на польському боці, на терені громади Лагевніки, пачкар Йосиф Маркер вискочив із поїзду так нещасливо, що впав під вагони, яких колеса пообтинали йому обі ноги.

— Арештовано за поширювання дефетизму. Поліція в Гнезні затримала двох німців, польських громадян, Ренца з Попова і Рімкорфа з Немешина за поширювання дефетизму. Їх передали до слідчого судді.

— Собор старообрядовців відбудеться у Вильні. На відбутій недавно у Ковні передсоборовій конференції старообрядовців з участю польських, латвійських, литовських і естонських старообрядовців рішено, що собор старообрядовців відбудеться восени ц. р. у Вильні, при чому попередить його ще одна конференція в Ризі.

— Великий процес фальшівників банкнотів у Ню Йорку. В Ню Йорку почався великий процес проти банди фальшівників банкнотів, якою кермував втікач із Німеччини Генрі Нойворт. На лаві підсудних засіло 14 осіб. Нойворт приїхав до Америки за фальшивим паспортом, як злочинець-утікач із Німеччини. Згадана банда фальшівників пустила в обіг велику кількість фальшивих банкнотів на суму кількох міліонів долярів. У звязку з тим процесом суд пересслухав 283 особи.

— В Совітах дається у знаки товаровий голод. Товаровий голод спричинив на терені Москви величезне збільшення спекуляції. Спекуляція обхопила передовсім мануфактуру (матеріяли й готові вироби), але теж і багато інших предметів, як напр. ґрамофонові кружки і т. п. Спекулянти потворили просто спілки, які обхоплюють своєю діяльністю не тільки Москву, але і провінцію. Боротьба зі спекуляцією не дає майже ніяких успіхів, бо міліція, здебільша перекуплена спекулянтами, не виявляє ніякої протиспекуляційної акції. Щойно в останніх днях удалося з важким трудом зліквідувати кілька більших банд спекулянтів.

— Англійським асекураційним товариствам грозили великі втрати. Якби трансатлянтійський корабель „Парі“ згорів був 24 години пізніше, англійські асекураційні товариства мусіли б були виплатити майже 4 міліони фунтів штерлінґів. „Парі“ мав перевезти до Злучених Держав золото, обезпечене на 3 міліони фунтів. Приблизно 1 міліон давало обезпечення пасажирів і товарів. Корабель, якого вартість оцінюють на пів міліона фунтів, був обезпечений в Анґлії всього на 95 міліонів франків.

— Нова комета Андромеди. У констеляції Андромеди появилася ясна комета, що її можна побачити голим оком. Її відкрив астроном Ґассель у Норвеґії. Обсерваторія в Ослью повідомила астрономічні централі в Копенгаґені. Це відкриття потвердили ріжні інші обсерваторії. 18. ц. м. появу тієї комети ствердила познанська обсерваторія. У Кракові запримітили її 19. ц. м. над ранком. У Варшаві виконано 19. ц. м. низку візуальних обсервацій та пороблено відповідні світлини. Варшавська обсерваторія повідомляє, що цю комету можна побачити без труду голим оком, вона має жовтаву барву. Її ясність, здається, маліє. Вона має „хвіст“ довгий на 12 сповидних місячних кругів. Вона біжить швидко через констеляції Андромеди й Персея. Її можна бачити майже цілу ніч над північ. овидом. Краківська обсерваторія пригадує при цій нагоді, що вже в 1667 р. Стан. Лубенський дав у своїм творі доказ, всупереч тодішнім повірям, що поява небесних мандрівників не ворожить війни, голоду або пошести.

— В Совітах засудили жінку на розстріл. Суд у Маріюполі (Донеччина) засудив злодійку-рецидивістку Анну Бороздіну за убивство цілої родини, зложеної з 4 осіб на кару смерти через розстріл. Зібрана на судовій салі публика поййняла той присуд... оплесками.

✝ Посмертні згадки.

ОЛЕКСАНДРА З КУЛЬЧИЦЬКИХ ОЛЕСНИЦЬКА.

Олександра з Кульчицьких Олесницька, дружина адвоката у Станиславові, померла 17. квітня ц. р. у 49. році життя. З Покійницею зійшла в могилу жінка великих особистих і громадянських чеснот, яка шляхотними рисами своєї вдачі та характеру вміла зєднати собі любов, привязання та пошану всіх, що її знали та з нею колинебудь працювали.

Покійна, донька бл. п. о. Клима Кульчицького, пароха Підпечар, заслуженого народовецького діяча Станиславівщини, винесла з батьківського дому любов до народу, глибоку релігійність і достойну традицію старого священничого роду. Коли в 1912. р. вийшла замуж за адвоката д-ра Юлія Олесницького, вміла свій дім зробити гостинним оседком українського товариського та культурного життя у Станиславові. Бл. п. Олександра Олесницька стала для свого чоловіка, організатора і провідника Станиславівщини, не тільки вірною дружиною і товаришкою, але й невтомною співробітницею у громадянській праці. У часах военної хуртовини, зокрема в памятному році української державности, Покійна стояла у проводі самаритансько-харитативної акції станиславівського жіноцтва, несла зорганізовану допомогу українським полоненим і хворим, вела національно-виховну працю серед українців московської армії. Працювала теж у найстаршій жіночій орґанізації, що її заснувала ще Наталя Кобринська, і кілька років виконувала обовязки голови „Т-ва Українських Жінок“ у Станиславові. За її головування набуло це Т-во реальність при вул. Липовій.

У важких военних та післявоенних роках гостинний дім п-ва Олесницьких стояв настіж для кожного, хто потребував допомоги, поради чи щирої потіхи. Бл. п. Олександра завжди вміла тихо та без самохвальби працювати в ріжних орґанізаціях і комітетах, уміла, як достойна дама, репрезентувати українців у сальоні перед чужинцями, вміла теж задержати тісний, щирий звязок із селянством не тільки своїх родинних Підпечар, але й усієї околиці.

„Меценасова Олесницька“ — була гарна і шляхотна постать, яку всі у Станиславові знали, любили та шанували. Доказом цього був величавий похорон Покійної при участи кількатисячної маси громадян, що вважали за свій обовязок віддати останню прислугу скромній і достойній жінці, зразковій громадянці. В. Ій П.!

ОЛЕКСАНДЕР КУПЧАНКО

б. повіт. шкільний інспектор у Чернівцях, довголітній голова „Українського Народнього Дому“ в Чернівцях та його член-основник, голова Українського Православного Братства в Чернівцях, член і голова Буковинської Єпархіяльної Ради, помер по короткій і важкій недузі в 75. році життя. Українське громадянство Черновець і Буковини втратило в Покійнику одного з найкращих своїх діячів. Похорон бл. п. О. Купчанка відбувся в пятницю 19. ц. м. в Чернівцях. В. Й. П.!

—o—

ДОПИСИ.

СТАНИСЛАВІВ.

„Сфінкс“ — драматичний гурток, що існував від кількох літ при Повітовому Союзі Кружків Р. Ш., із технічних причин перейшов організаційно до „Сокола“ І., де злився зі сокільською аматорською секцією, задержуючи власну назву. Може вкінці ця нова організаційна форма дозволить розвинутись якслід драматичному мистецтву, що поза спорадичними випадками якось ніяк не могло дотепер тривало вкорінитись у станиславівський затверділий ґрунт.

По селах Станиславівщини розкидають „озонові шляхтичі“ масово летючки, — текст яких „Діло“ вже подало. Чи треба до них якихсь коментарів? На наше населення ті летючки в сучасній дійсности не роблять ніякого враження.

рок.

Здоровий проян. На удержання шкіл Рідної Школи у Станиславові зложили до каси Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“ у Станиславові датки з нагоди Різдвяних та Йорданських Свят такі Кружки Р. Ш. в часі від 1. січня до 25. III. 1939 р. (в золотих): Кружок Р. Ш. Радча 281.80, Крехівці 134.30, Павелче 44.00, Богородчани 207.20, Підлуже 114.40, Підпечари 374.15, Хриплин 125.86, Ямниця 328.00, Тисьмениця 81.00, Забереже 55.00, Станиславів-Бельведер 119.50, Угорники 102.15, Угринів Гор. 85.00, Кнігинин-Кольонія 148.06, Сілець 80.20, Водників 76.25, Побереже 77.00, Єзупіль 83.30, Рибно 75.66, Угринів Долішній 87.50, Загвіздя 163.50, Микитинці 189.50, Тисьменичани 40.45, Стриганці 107.80, Саджава 84.51, Гута Стара 14.00, Майдан 92.95, Станиславів-Гірка 100.00, Дрогомирчани 51.80, Іваниківка 86.00, Отебник 16.30, Глебівка 42.50, Тязів 66.45, Опришівці 91.65, Викторів 88.70, Посіч 43.00, Скобичівка 176.45, Похівка 108.40, Заріче 41.10, Гороховина 22.65, Черніїв 40.00, Чукалівка 8.20, Глубоке 13.43, Бринь 20.00, Отинія 55.00, Ганусівці 62.50, Старі Богородчани Гор. 7.00, Старі Богородчани Дол. 10.00, Кооперативна Пасічна 2.50, Іван Шевців Підпечари 5.00, Збірка на весіллі Скобичівка 2.07, Іваниківна 3.87, Забереже 3,10, Хомяків 6.96, Чукалівка 8.00, Союз Українок Братківці 10.00, Українська Євангелицька Громада Камінна 30.00, Ворона 3.00, Побереже 25.00, Мороз Гаврило 1% від обороту млина Клузів 30.00, Вертеп молоді Скобичівка 5.00, Т-во „Ватра“ Станиславів 10,00, Церк. Братство Скобичівка 5.00, Читальня „Просвіта“ Насочанка 16.00, Чит. „Просвіти“ Яструбець 2.80, Районова молочарня Лиховці 1% від платень службовців 2.13, Д-р Конюшик Степан Товмач 30.00.

ТОВМАЧ.

Шевченківський концерт. Мин. неділі влаштувала місцева читальня концерт у честь Шевченка, на якого програму склались такі точки: 1) „Заповіт“ — міш. хор.
програму склались такі точки: 1) „Заповіт“ — міш. хор.
2) Вступне слово — м-р Чаплинський. 3) „Думи мої“ — деклямація дівчинки. 4) „Місяцю князю“ — хор. 5) „Кавказ“ — декл. Мусій. 6) „В неволі виріс“ — декл. Майлавський. 7) „Чигирин“ — декл. Мазурівна. 8) „Садок вишневий“ — хор. 9) „Гамалія“ — декл. Федишина. 10) Інсценізація „Відьми“. Програма, як бачимо, складалася з двох частин. У першій вокально-деклияматорській частині найкраще випала деклямація Федишина, що деклямував „Гамалію“ із зрозумінням і чуттям. Хорові точки випалиб краще, колиб хор був більше здисциплінований та зіспіваний. Матеріял голосовий зовсім добрий, та поодинокі співачки часом вражають примітивним оперуванням голосом. Особливо баси не „кряють“, через що замість тубальности чути тенорову закраску. Теж альти хвилинами роблять враження, що на сцені лише вони співають, не звертаючи уваги на те, що в хорі не може один голос „навипередки“ кричати. В сопранах дуже гарний голос солістки. Хор, як сказано, міг випасти краще, але віримо, що під умілою рукою п. Плавюківної Любки в короткому часі надробить усі браки та стане повновартісним. Друга частина, інсценізація „Відьма“ — це пописова партія п. Плавюківної. Це справжня приємність слухати милого сопрану п. Плавюківної, голосу непересічного. В інсценізації добре випали теж цигани. Гарні були декорації та світляні ефекти. Інсценізація лишила добре враження. Громадянство зійшлося досить численно, хоч з місцевої інтеліґенції багато бракувало із тих, які все таки повинні були прийти.

Б. Д.

Спорт.

ГАРНА ТРАДИЦІЯ ТОВМАЦЬКОЇ „ЧАЙКИ“ ВІДЖИВАЄ.

Були часи в Товмачі, що дружина копаного мяча „Чайка“ не мала противника, що перед нею „капітулювали“ дружини з доброю славою, дружини, що зачислялися до найсильніших в Окрузі. Опісля прийшла апатія, особисті забаганки деяких людей, що не розуміли як слід спортової ідеї й розвиток „Чайки“ станув у половині дороги. Кращі змагуни перейшли до чужих клюбів. (Під „кращими“ розуміємо тих, що трохи вище „копали“ від своїх товаришів. Справжні, кращі лишалась у своїх рядах, а не „пошпачились“). Спортове життя почало відживати із приходом до Товмача м-ра Ґудзьо. Як голова товмацького „Лугу“ він рішив зрушити врешті з місця спортове життя. Охочих знайшлося відразу багато. Старі „чайкарі“, як Остап Міляк, із запалом взялись до діла, переорганізували дружину і праця пішла відразу повним ходом. На початку березня відбулися сходини, на яких вибрано провід секції в такому складі: провідник — Б. Ліськевич; референт — П. Федишин і господар Лесюк. На тих сходинах рішено вступити в члени Ст. О. З. П. Н., і це рішення переведено.

М-р Ґудзьо подбав про домівку (в місцевій дяківці) і „Луг“ пороблено найконечніші направки в інвентарі й „Луг“ жде на речинці змагань. Управа станиславівської округи прийняла прохання „Лугу“ і в найближчих днях вилосує „Лугові“ речинці мистецьких змагань і з осінньої і весняної рунди.

Побажати б тільки, щоб той запал, ентузіязм, з яким м-р Ґудзьо і змагуни взялися до реактивування спортового життя не вигас і тоді „Луг“ гідно репрезентуватиме Товмаччину і перед своїми і перед чужими. **Б. Д.**

УСПІХИ Й НЕВДАЧІ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН.

ЧЕРНІВЦІ. Робітника—Довбуш 5:2.

Довбуш грав у зовсім відмолодженім складі, тому не зважаючи на програну, слід уважати виступ молодиків, які виявили гарне технічне опанування, вдатним.

Мазепа—Лучаферул 2:0.

Мистецьку стрічку II. кл. вирішив український клюб у свою користь.

Театри.

Великий Театр.

Субота 22. 4. год. 7.30 „Наше місто" — прем.

Неділя 23. 4. год. 12. „Симфонічний концерт". — Год. 3.30 попол. „День без брехні. — Год. 7.30 веч. „Наше місто".

Понеділок 24. 4. год. 6. „Маскарада".

Вівторок 25. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантипи".

Театр Рівнородностей.

Субота 22. 4. год. 7.30 Танк. концерт.

Неділя 23. 4. год. 3.30 попол. „Дівідаі" оперетка. — Год. 7.30 веч. „Дівідаі" оперетка.

Понеділок 24. 4. год. 7.30 „Дівідаі" — оперетка.

Вівторок 25. 4. год. 7.30 „Дівідаі".

Український Театр ім. І. Котляревського.

РАВА РУСЬКА:
22. IV. Маруся Богуславка.
23. IV. Зоря над Почаєвом.

МОСТИ ВЕЛИКІ:
24. IV. Шаріка.
25. IV. Цариця Грузії.
26. IV. Циганське кохання.
27. IV. Слово о полку Ігоревім.
28. IV. Пригода в Черчі.
З Мостів іде Театр до Сокаля.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ДРОГОБИЧ.
22. IV. Бенефіс Стефи Стадниківної „Сісі".
23. IV. Премієра: „Конашевич-Сагайдачний".

СТРИЙ.
24. IV. „Сісі".
25. IV. „Люди на Кризі".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому:
22. 4. Гетьман Полуботок.

САМБІР, саля Української Бесіди
23. 4. Дай серцю волю.
24. 4. Пісня Весняну.
25. 4. Невольник.
26. 4. Безталанна.
27. 4. За молдавський престіл.
28. 4. Мати наймичка.
29. 4. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Жінка, яку кохаю".

АПОЛЬО: „Встань і борись!" (Роберт Тейлор, Волес Бері).

АТЛЯНТИК: „Довкола світа за 25 сантимів" (Фернандель).

БАЙКА: „Мазур" із Полею Негрі та кольорові додатки.

БАЛТИК: „Вязниця без крат".

ВАНДА: „Фордансерки", „Втеча із Сан Квентін".

ГРАЖИНА: „Чотири дочки".

ЕВРОПА: „Володарка".

КАСІНО: „Великий вальс" із Люізою Райнер.

КОПЕРНИК: „Доктор Мурек".

МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".

МЕТРО: „Парижанка", боксер. меч Луї — Шмелінг.

МІРАЖ: „Сестри Кле".

МУЗА: „Марія Антоанета".

ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шевко й Тольско).

ПАКС: „Моє серце належить до тебе" (Джілі).

ПАТРІЯ: „Нічні метелики".

РАЙ: „Забута мельодія.

РІЯЛЬТО: „Гібральтар".

РОКСІ: „Сильні люди".

СВІТ: „Зрадник", „Більше ніж секретарка".

СВЯТОВИД: „Погоня", „Стрілець із Бенгалю".

СТИЛЕВЕ: „Гунга Дін".

ТОН: „Долина гігантів", „Рапсодія".

ЧАЙКА: „Жовтий пил" і ревія.

УНІВЕРА: „Знахарева дочка" (Павля Весел).

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська ч. 5)
„Японія ч. II."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 22. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Гітара та скрипка в джезовій музиці, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Опіка над сільською дитиною, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Про ведмежий танок", пісеньки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Флет, кларнет, форт., віол. 17.30 „Телефон" гутірка, 17.40 Авдиція, 17.44 Органи Віршцера, пл., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спорт. гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Поляки на чужині, На Волині, авд. для молоді, 19.15 Танц. музика, рефрени, 20.00 „Турандот" оп. Пучінія; у перерві коло год. 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, коло год. 22.00 Фрагм. пов. С. Налковської „Нетерпеливі", 23.00 Інформ. авдиція, 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення програми.

Неділя, 23. квітня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Газетка, Огляд ринків, реліг. хор. пісні (пл.) 8.45 Поздоров, Консервація ровів і порядкування полевих доріг, музика з пл., 9.30 Трансм. з Гнезна: Відпуст св. Войтіха, 11.45 Традиції і теперішність, огляд часописів, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.05 Яворів к. Львова, гутірка, 13.15 Музика, орх., хор, скрипка, 14.40 Весняна складанка, авд. для дітей з музикою та пісеньками, 15.00 Чарівне зілля образок зі співом, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Спів. рецітать Франсоа Адріен, барит. (Бельгія), 17.00 Театр впроваджує автора, 17.45 Орх., сопран Ів. Кульчицька, В. Рихтер тенор, гітари, саксофон, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Квітнева конституція, 19.40 Легка музика, 20.10 Спортові вістки. 20.15 Збірні спортові вістки, політичний огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танкова музика, орх., рефрени, 21.50 „Були собі свинки три„. морські", пісеньки, 22.30 Танц. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 24. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Мешканці чужих домів, опов. для молодших дітей, 11.15 Мельодії Штольца з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Кілька практичних рад у справі бухгальтерії, Етика у веденні інтересів, 13.30 Камер. ансамбль і клас. орхестра, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа. 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Пригода Сірчика — Мікара" Людвіжі Барцівї з муз., 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фільософія, 16.35 Форт. рецітаиь Т. Деметрієску, 17.05 Піднебесним шляхом до серця Чорного Континенту, 17.20 Білий Альмир, муз. репортаж із пл., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Бібліотека Баворовських, 18.20 Націоналізація торговлі на Поділлі, 19.00 Розр. концерт, орх., вок. дует, форт., 20.00 Для села: Про плекання ростин. 20.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Саксофонові твори, 21.30 Поетичні новини, 21.45 Спортові вістки, 21.50 За гейнал Львова, 22.00 Гр. пл., 22.05 Трамваї чи автобуси, 22.20 Театр Уяви: Поєдинок зі смертю, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 25. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Пластун не пє, гутірка для старших дітей, 11.15 Джезові орхестри, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.30 Батьківський порадник. 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.20 Фільос. актуалії, 16.30 Пісні шукачів золота, опіів, форт., 16.50 Вояки боротьби з мужиою, фейл., 17.05 Р. Штраус: Соната ф-дур оп. 6., віол., форт., 17.30 З піснею по краю, 17.55 Залізниця Шлеськ—Волинь, 18.05 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.10 Зрив молодих до Бога, 18.20 Музика з пл., 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., сопран, баритон, гармонія, гітари, 20.00 Здорові будинки умовиною родини, в українській мові виг. інж. Р. Голод. 20.15 Розр. концерт, 20.25 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Давня музика, 22.00 Про східні легі, 22.15 „У Галеві та Каялю" фейлг. з опер. пл., форт., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 22. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Сонце Півдня" розр. концерт, 22.30 Камер. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Молодь співає, 18.20 Орх., 18.50 Циг. музика, 22.00 Спів, ВІДЕНЬ 18.40 Нар. пісні, танки, **19.50 Українські вістки**, 20.10 Віденська династія вальсів, авд. з муз., 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.10 Сопран, тенор, 18.00 Форт., фраатонієм, 20.15 Музика, ЛЯГТІ 18.40 Орх., спів, 19.30 Церковна музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Хор, 20.10 Тріо а-моль Чайковського, 21.00 Розр. програма, 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 22.30 Віол., ПАРІ ПТТ 21.45 Забуті пісеньки, РАДІО ПАРІ 18.15 Муз. казка для дітей, 20.30 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, РИМ 21.00 „Валькірія" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.15 Мандоліни, 19.30 Соната на скр. і форт. Шумана, 20.00 Іт. пісні, 20.55 21.45 Легка музика.

Неділя, 23. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Лінке та Легар, концерт, 19.20 Розр. музика, 20.15 Опереткові мельодії, БУДАПЕШТ 20.10 Мадярська опереткова музика, 21.00 Орх., 22.00 Форт. дует: Бартов і Діта Пастор, ВІДЕНЬ 16.00 Вес. пополудне, 18.00 Твори давніх нім. мистців у вик. вок. ансамблю, **19.50 українські вістки**, 20.15 Симф. концерт, 22.30 Танк. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 20.55 „Татяна" оп. Грамса, ГІЛЬВЕРЗУМ II. 21.05 „Отельо" оп. Вердія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.30—20.15 Концерт бажань, КЕЛЬН 19.30 „Марта" оп. Фльотова, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт 21.00 „Дон Джіль" оп. Карабелі, МІНХЕН 20.15 „Тоска" оп. Вердія, ПОСТ ПАРІЗІЄН 18.00 Легка музика, 20.15 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, 22.20 Камер. концерт і квартет Брамса, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 19.30 Скрипка, форт., 20.00 спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Сила долі" оп. Вердія.

Понеділок, 24. квітня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, 18.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 19.40 Нар. мельодії, 20.40 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.45 Військ. орх., 20.00 Орх. концерт, 22.00 Джез, ВІДЕНЬ 17.40 Розр. музика, 18.15 Пісні, баритон, **19.50 Українські вістки**, 22.30 Органові твори Регера, ГАМБУРГ 20.30 Концерт нім. музики, 22.30 Концерт португальських солістів, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. вокзала, 20.10 Бетовенівський концерт, 22.30 Багателі на дві скр., віол., фісгарм. Двожака, МІЛЯНО 21.00 „Любка" оп. Доніцетія, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісні, 18.30 Орх., 21.00 Камер. муз. РАДІО ПАРІ 20.30 „Ля Басош" ком. оп. Месажера, РИМ 17.15 Сопран, баритон, 21.45 Розр. музика, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.10 Спів, 20.55 Форт., 21.25, 22.00 Легка музика.

Вівторок, 25. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Вес. муз. авд., 20.15 „Дон Хуан" оп. Моцарта, БЕРОМІНСТЕР 21.20 Швайцарська музика, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 19.20 Нар. пісні, ВІДЕНЬ 18.00 Соната на віол. і форт. ф-моль Урая, **19.50 Українські вістки**, 20.10 Нар. мельодії, 22.20 Політ. огляд, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕ 18.20 Пісні весни, 20.30 Музика, 22.30 Концерт нарського квінтету, ЛЯГТІ 16.00, 21.10 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Концерт смичк. орх., спів, 20.00 Рос. камер. музика, 21.45 Спів, 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 20.30 Розр. муз., 21.00 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісні, 19.45 Розр. концерт, 20.30 Опера, РАДІО ПАРІ 19.00 (після комунікату) Концерт легкої музики, РИМ 17.15 Скрипка, 20.30 „Зигфрид" оп. Вагнера, СОФІЯ 17.30 Легка і танц. музика, 19.30 Орх. концерт, 20.00 Концерт братів Владігерових, 21.00 Рос. Романси, СТОКГОЛЬМ 17.30 Пісні в супроводі лютні.

Радіокутик.

РАДІО У КОПАЛЬНЯХ.

В одній з більших копалень вугля у Англії, дирекція впришила заінсталювати у глибині копальні радіову апаратуру, яка дозволяла гірникам на випадок катастрофи, комунікуватися з ратувальними дружинами. Досі у більшости копалень істнує телефонічне получення, але найменший випадок звичайно викликує прорив каблів. Проектують заінсталювати у згаданій копальні висильно-відбірну апаратуру, при якої помочі, на випадок катастрофи гірники могли б інформувати про своє положення.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Радіова централя лікарської помочі у Римі від довшого часу веде успішно свою діяльність. М. р. радіовою дорогою дали лікарських порад у 216 випадках захворінь. Ці поради давало радіо переважно для пасажирів, кораблів що знаходяться у повному морі. Більшість тих кораблів плаває під італійськими прапорами. Одначе з лікарської помочі італійської централі користало також 87 голяндських кораблів, 30 французьких, 29 англійських 14 фінляндських, 6 ірляндських та 2 бельгійських.

РАДІОФОТОГРАФІЧНИЙ КОНКУРС.

Від дня 15. квітня до 15. червня н. р. відбувається у Німеччині фотографічний конкурс німецького радія. Переданчують такі теми до конкурсу знимок, 1) Радіо у хаті, 2) збірне слухання політичних авдицій, 3) радіо та молодь, 4) радіо на селі, 5) радіо у фабриці, 6) валізковий приймач на прогульці і відпочинку, 7) приймач у авті, як необхідний товариш подорожі. Конкурсові нагороди дають за найкраще охоплення теми, за використання знимки до пропагандових цілей радія та врешті за технічну вартість знимки. У конкурсі не можуть брати участи фахові фотографи.

Біржа.

Львів, 21 квітня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·82—89·62, Доляри америк. 5.28·25—5.32·00, Доляри канад. 5.16·00—5.29·00. Фльор. гол. 280·85—283·47 Франки франц. 14·02—14·14, Франки шв. 118·30—119·30, Фунти англ. 24·97—24·98 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські 110·65—111·58, Корони норв. 124·40—125·62 Корони шведські 127·5 —128·62, Ліри іт. 17·00—16·90, Марки фінляндські 11·00—11·03 Марки нім. срібні 80·50.

Акції.

Банк Польський 116·00, Цукор 38·75—35·75, Вугіль 38·25—37·75, Лільпоп 90·00—91·25. Моджеїв 21·00—19·50, Островець 78·50—77·75, Стараховичі 57·25—54·00, Жирардів 63·50—63·00, Габербуш 67·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 63·25—61·50. 3 інвест 1 ем. 82·50, серія 84·50—00·00. 2 ем. 1·00 серія 00·00—83·50, 5 конверсійна 64·00 5 колійова 68·00—65·00, 4 прем. дол. 39·66 4 консолідаційна 63·50—62·50.

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 21. квітня 1939.

1 кг. масла дес. бальок	3.06
1 кг. масла дес. бочк.	3.10
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	1.—

Тенденція знижкова на масло та яйця на молоко вдержана.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Фонд Воєнних Вдів і Сиріт зол. 25.27 як збірка в церкві у Сиховільську Вишню; на Рідну Школу зол. 5.— о. Семен Черниш, Верешиця.

Студенти І. року Богословської Академії складають 11 зл. на „Рідну Школу" замість вінка на гріб свого товариша Ярослава Теслі.

КУПНО — ПРОДАЖ

КОВДРИ, ПОСТІЛЬ — Зевіт, Львів, Каzимирівська 5. Найдешевше бо в пасажу. 13-20

НА ПРОДАЖ поверхова вілля 6 кімнат, з городчиком, на передмісті Львова, автобус на місці, до трамваю 12 хвилин. Надається для лікаря, адвоката і т. п. Зголошення до Адміністрації під „28.000 зол.“. 860 3—3

„ПАЛІЮМ“ продає найдешевше, найкращі, найтриваліші робітничі убрання, охоронні плащі, мотоциклеві комбінезони, імпреґновані плащі мужеські і дитячі. Гетьманська 22, ріг Лукасінського. 1-7 806 11

РАЙТУЗКИ 1.50 та всіляку гардеробу весняну для дітей по конкуренційних цінах продає „СВЯТ ДЗЕЦКА“, Львів, Сикстуська 2. 667 2-2

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники, біжутерію, срібло, кришталі поручає найдешевше Vandер, вул. Шайнохи один. Там прецізійна дешева направа годинників і біжутерії. 890 1—33

ПІЯНІНО Ферстера продам, Бальонова ч. 1, мешкання 6. 888 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з трирічною практикою шукає патрона. Зголошення слати до „Діла“ під „Чесний“. 884 2—3

АДВОКАТСЬКИЙ іспитований аплікант шукає місця в адвоката. — Зголошення до Адмін. „Діла“ — під „Правник“. 858 2—2

РІЖНІ

ПРАКТИКАНТІВ приймe фінансова установа у Львові. Зголошення під „Здібні“ до „Діла“. 877 1—2

ЛІМОНЯДИ, квас, всілякі есенції, пасти постачає Вирібня Есенцій, Львів, Конопницької 10. 847 2—5

ПЕРШОРЯДНА українська хемічна пральня одежі і красильня футер ПЕРВІЯНА Центральна контора: Львів, Руська 18, тел. 106-65 поручається П. Т. Громадянству. Приймає заступників у всіх містах. 622 10-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 617 10-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 42-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 45-0

УПРАВУ РЕАЛЬНОСТЕЙ на догідних умовах обійму разом із адвокатською помічю. Зголошення „Діло“ під „Рутинований адміністратор-правник“. 846 2-2

ДИТЯЧІ ВІЗКИ найновіших типів продає, направляє, міняє знана фірма Кін, Львів, Жовківська 17. — Ціни безконкуренційні. 444 9—10

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше направить українська фірма П. Карпевич у Львові вул. Домініканська ч. 7, 1930 103

ВЛОЖУ 2.500—3.000 зл. до добре просперуючого інтересу зі співпрацею, або прийму спільника(-чку) для відчинення крамниці, або щось іншого. „Діло“ під „Пропозиція“. 891 1—1

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську міняємо за наймодніші бельські матеріали. — Телефон 270-25. 887 1—1

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтриваліших ґатунків що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна вирібня парасолів „СІКО“ віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Леґіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу“. Репарації і покриття виконуємо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН УНИКНЕМО ПЕВНО ВЖИВАЮЧИ СПЕЦІЯЛЬНОГО ПУДРУ **CSAVE**
Пробний пакет 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії С. Федера
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16.

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зибликевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галянтерію й інші модерні ґарнітури. 2833 24-52

ВЕСНЯНІ КВІТИ фотографуйте на кольорових фільмах „Аґфа-Кольор-Ной“. — Дістанете в українській фото-крамниці Е-КОМП. Львів, Сикстуська ч. 29. — Тел. 208-80. 120 1—3

В ЦІЛИ КУПНА, евент. зфінансовання живого, безконкуренційного підприємства промислового пошукується капіталіста, або кількох уділовців (по 3—5.000 зл.). Співпраця побажана. Письменні зголошення в чемности приймає др. Біляк пл. Смольки 4. 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман Лисяк
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Косметичний Інститут і Лябораторія
Д-ра О. Тушицького.
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28
усуває: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, бливи, дальби по віспі і плями. Масажі, тривке усування зморщок, жилявів і відморожень власною методою. Тривке усування оволосіння ніг катафорезою. Постійні рум'янці від підшкірно запущеної краски (татуовання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 642 1-10

Рік оснування 1915.
Робітня Новочасної Ортопедичної Механіки
Оттон Лінк
Львів, ул. Личаківська 20,
Тел. 272-65.
Виконує: Всілякі апарати і корсети на кривуху і туберкулу костей. Вкладки на плоскі стопи та протези на ампутовані кінчини.
Доставець Українських Інвалідів.

Жінки! Коли терпите від багато літ на обниження шлунка і кишок, що часто виступає по злогах або в тяжкій праці, то вдайтеся негайно в заведення
М. Фрайліха, Львів, Городецька 35.
щоб знову вернутися до праці. Ознакою цієї хороби є загальне виснаження, брак апетиту, тиснення і біль в підсерцевій ямі, біль голови і крижів, біль у підчеревї. Всі ці недомагання усунете нашими спеціяльними опасками.
679 1—1

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття і підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК“
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулинського 8.

УВАГА! ПРОВІНЦІЯ !!!
Відома від 40 років фірма **Маврикій Фухс** з вул. Руської відкрила
РЕСТОРАН
при вул. Трибунальській 4.
Пиво виключно Окоцімське.
Просимо ласкаво Вп. Гостей відвідувати нас часто.
ч. 870 2—4

МОДЕЛІ НА ВІДЛИВИ
металеві виконує скоро і докладно на підставі довголітньої практики у Відні.
КРЕБС РОМАН МОДЕЛЯРНЯ Львів, Жовківська 131 Тел. 263-48.
849

ВОВНИ І ШОВКИ
краєві і закордонні поручає
ЕРЛІХГОФ Львів, Леґіонів 11 Телефон 226-43.
850 3-5

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будовн
Львів, Мучна 46, тел. 270-27
виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури
15—0

ЕЛЕҐАНТНА **ПАНІ** одягається у кравецьким сальоні
ІВАНА КОЛОСА
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 24.
Найновіші моделі — Приступні ціни.
ч. 655 10-25

УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ КОРСЕТІВ
виконує ортопедичні корселети, послерацийні та всілякі станики. Має довголітню практику віденської фірми. Вповажн. Пань прошу піддержувати українську фірму.
Маруся Ткачишин.
Львів, Ринок 39. І. пов. (через ганок).

ТАПЧАНИ
модерні ТАПІЦЕРОВАНІ МЕБЛІ до дзюок сітки, матраци найдешевше
ВИРІБНЯ
Б. Уріх ЛЬВІВ Зелена 5.
670 1—4

„ВОДОТЯГИ“
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ · ПІЛСУДСЬКОГО 11
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ · КУПУЄ ЗОЛОТО · СРІБЛО

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
499 15—15

ДРОТЯНІ СІТКИ
найдешевше поручає
Вирібня дротяних сіток і до огорож
„СЯТКОДРУТ“
Львів, Замарстинівська 35

Найкращі мужеські одяги замовляйте в українській кравецькій робітні
М. Брунець
Львів. Академічна 24, І. п. Тел. 295-85.
На складі наймодніші краєві й англійські матеріяли.
521 14-20

Вол. Белеґай
МУЖЕСЬКИЙ КРАВЕЦЬ
Львів, вул. Курнова ч. 14 мешк. 6, в подвір'ю
виконує священичі, мужеські і студентські кравецькі роботи солідно, скоро і по найнижчих цінах.
624 10—12

Гурт і детайль **РОВЕРИ**
та всілякі Акцесорія, як також предмети до копаного мяча і всіляких літніх спортів купиш добре і дешево:
Спортова Складниця 842 3-10
Дора Розенман, ЛЬВІВ, Ягайлонська 4 Тел. 234-65

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по зол. 0.15
купно, продаж, вилаям і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.